

YU ISSN 0350-185x
UDK 808

ИНСТИТУТ ЗА СРПСКОХРВАТСКИ ЈЕЗИК

ЈУЖНОСЛОВЕНСКИ ФИЛОЛОГ

XXXIX

Уређивачки одбор:

др *Даринка Горџан-Премк*, др *Ирена Грицакџић*, др *Милка Ивић*, др *Павле Ивић*,
др *Радослав Кайичић*, *Блаже Конески*, др *Тине Лоџар*, др *Александар Младеновић*,
др *Асим Пецо*, др *Михајл Пешикан*, др *Живојин Ситанојчић*, др *Драго Ђујић*

Главни уредник
МИЛКА ИВИЋ

БЕОГРАД
1983

IZ HERCEGOVAČKE ONOMASTIKE PREDTURSKOG PERIODA

I

Hercegovina svoje ime, kao što se zna, duguje tituli Stjepana Vukčića Kosače, u narodu poznatog Hercega Šćepana, koji se „u prvoj polovini oktobra 1448 . . . sam proglasio za hercega” (S. Ćirković, *Herceg Stefan Vukčić-Kosača i njegovo doba*, SANU, posebna izdanja, CCCLXXVI, Odeljenje društvenih nauka, knj. 48, Beograd 1964, str. 105—107). Ali, bez obzira na porijeklo ove titule, ona je ne samo bila čvrsto srasla za vladarevo ime, često ga i zamjenjivala, nego ga je i ovjekovječila u toponimu kojim se imenuju oblasti, ili njihov veći dio, koje su ulazile u sastav Hercegovine države.

Poznato je i to da je titula, u prvo vrijeme, uključivala u sebe dvije oblasti: Hum i Primorje („herceg humski i primorski”), da bi se docnije promijenila u „herceg od svetoga Save” (Ćirković, *op. cit.* 106), a puni naziv te titule glasio je: „Herceg od sv. Save i gospodar Huma i Primorja i veliki vojvoda rusaga bosanskog, knez drinski” (*Enciklopedija Jugoslavije*, knj. 2, str. 1; isporodi ovome i: Vladimir Ćorović: *Historija Bosne*, SKA, posebna izdanja, knj. CXXIX, društveni i istoriski spisi, knj. 53, Beograd 1940, str. 483).

Prvi pomen o toj tituli, prema Ćoroviću, imamo u jednom „aktu od 16. aprila 1449” (*isto*, str. 483).

Uzimanje vladarske titule za imenovanje veće oblasti nije rijedak slučaj. Pa ni u našem jeziku. I kod nas postoje nazivi: carevina, kraljevina, kneževina, despotovina za određene oblasti. Istina, ti nazivi ne postaju toponimi, kao što je slučaj sa Hercegovinom. A taj se naziv uopštio za imenovanje područja koje je ulazilo u sastav države Stjepana Vukčića-Kosače — Hercega Stjepana. Zbog toga S. Ćirković kaže da je „jedinstven slučaj kod nas” da se titula jedne ličnosti nametne kao ime za cijelu oblast (*op. cit.* 271). Tačno je da se nazivi tipa carevina, kraljevina, kneževina javljaju u određenom vremenu, ali oni obično iščezavaju nestankom vladara uz čiju titulu su ti nazivi nastali, što znači da se ne uopštavaju kao toponimi. Sa Hercegovinom, kao što se zna, nije tako. Istina, ima još jedno geografsko ime kod nas čiji je postanak vezan za titulu. To je Vojvodina. I ovaj naziv, koji je nastao znatno kasnije od Hercegovine, stvoren je na istim principima kao i Hercegovina, i zaživio kao toponim u našem jeziku.

Prema Ćirkoviću naziv Hercegovina mi dugujemo Turcima čiji je običaj bio „da osvojene zemlje nazivaju imenom ranijih gospodara” (*op. cit.* 271). U našem slučaju bilo je „dovoljno da Turci osvoje Stefanovu zemlju kao posebnu celinu, pa da je krste imenom izvedenim iz njegove titule, koja mu je u poslednjim godinama često zamenjivala ime” (*isto*). Ipak, čini mi se da to nije i jedini odgovor na pitanje ko je stvorio ovaj naziv, naziv Hercegovina. Prema Ćirkoviću, kako vidjesmo, to bi ime moglo poticati od Turaka, što nije isključeno, ali ne i jedini odgovor. Naime, sam način obrazovanja ovoga toponima nije tuđi, nije nastao prema sličnim tvorbenim procesima koje su nam donijeli Turci. U našem slučaju imamo morfem *-ina* dodat na oblik prisvojnog pridjeva: *hercegov + ina = Hercegovina*. To je naš tvorbeni obrazac (up. *očevina, djedovina, carevina* i sl.). Primjeri tipa: *agaluk, begluk, kadiluk*, opet, pripadaju stranom leksičkom nanosu u našem jeziku. A oba tipa ovih toponima označavaju i područje koje pripada nosiocu opšteg imena u osnovi: *očevina = ono što pripada ili je pripadalo nečijem ocu*. Isto tako *begluk* označava *imanje koje pripada, ili je pripadalo begu*. Prema tome da su Turci kumovali nastanku ovoga toponima, očekivali bismo njihov tvorbeni obrazac: *Hercegluk* i sl. sa istim značenjem: *zemlja koja pripada, ili je pripadala hercegu*. A, vidjeli smo, nije tako. Zbog toga bih ja i ovdje gledao naše tvorbeno osobine. Jeste, strana imenica kao titula je prihvaćena, uklopljena je u naš leksički fond i ponašala se kao riječ domaćeg porijekla. Dakle, strana titula, tuđica, ušla je u sastav našega toponima. Turci tu nisu imali nikakvog udjela, osim što su, možda, prihvatili taj naziv i pripomogli njegovom uopštavanju (up. isti naziv na Šipanu za označavanje nekadašnjeg Hercegovog posjeda, što se čuvalo do naših dana (Ćorović, *op. cit.* 585).

Hercegovina zemlja je postepeno padala pod tursku upravu. 1467. pod tursku upravu dolazi Trebinje, a 15 godina kasnije Novi (Herceg-Nov), tj. 1482, kada cijela Hercegovina država gubi svoju samostalnost (v. *Enciklopedija Jugoslavije*, knj. 2, str. 44). Sa nazivom Hercegovina prvi put se susrećemo oko 1454. (v. VI. Ćorović, *Prošlost Hercegovine, Mostar i Hercegovina*, Beograd 1937, str. 19) znači, 6 godina nakon uzimanja titule, a skoro tri decenije prije konačnog pada Hercegovih zemalja u turske ruke.

Granice Hercegovine nisu za cijelo vrijeme njenog postojanja bile iste, a u njen sastav ušlo je više manjih oblasti. Kod Jirečeka o tome čitamo: „Na primorskoj obali od Dubrovnika na sever sve do Neretve, pa i u donjoj dolini Neretve, bila je zemlja Hlm, pred kraj srednjeg veka Hum, Humska zemlja . . . i Zahlmije (s one strane huma . . .) dok se ovdje nije, u XV veku, obrazovala nova politička formacija ‚hercegovina zemlja’, poznata Hercegovina”. Iako se od toga vremena ne upotrebljavaju nazivi Hum i Zahumlje, u narodu još i danas živi naziv Humnina, za zapadni dio Hercegovine, za razliku od Rudina kojima se imenuju krajevi istočnijeg dijela ove oblasti (Konstantin Jireček, *Istorija Srba*, prva knjiga, do 1537 godine, Naučna knjiga, Beograd 1952, str. 66).

O prostiranju Hercegovine države kod Ćorovića čitamo: „Koliko se pouzdano da utvrditi, područje Stjepanovo hvatalo je u ovo vreme (tj. u vrijeme njegovog proglašenja za hercega, A. P.) od Sutorine i Risna do Morače,

Ostroga, Mileševa, pa na severozapad Limom, Drinom i planinama do ispod Hodidjeda, a na zapad do blizu Cetine, Visućeg, Imotskog, Vrgorca i Livanjskog Polja” (Historija Bosne, str. 484).

Odlukama Berlinskog kongresa (1878), granica Hercegovine prema Crnoj Gori se pomjera prema Tari i Bilećkim rudinama (*Enciklopedija Jugoslavije*, 1, 483, s. v. Berlinski kongres). Kod Ćorovića o tome čitamo da je na Berlinskom kongresu Hercegovina tako podijeljena da je linija „istočno od Gacka, Bileće i Klobuka delila (je) novu austrisku i crnogorsku granicu” (*Prošlost Hercegovine*, 26). Ta granica je ostala do danas. Danas se pod Hercegovinom podrazumijeva područje ove oblasti koje ulazi u granice SRBiH-e (isp. o tome kod mene u radu *Govor istočne Hercegovine*, SDZb. XIV, Beograd 1964, str. 9). Istina, za ovaj rad te granice se nešto proširuju. Upravo, uzima se cijela oblast koja je pripadala Hercegovoj državi. Ovako se postupa zbog toga što je u pitanju Srednji vijek, u pitanju je jedna oblast jezika — onomastika, koja je značajna za istoriju jezika, a koja se ovdje nudi u jedinstvenom ruhu. To su bili razlozi zbog kojih se uzimala onomastička građa iz širih granica Hercegove države, iz oblasti koje odavno ne ulaze u granice Hercegovine.

II

Za proučavanje istorijske onomastike sa tla Hercegovine ima više izvora. Srećna je okolnost što se Hercegovina našla u neposrednom susjedstvu Dubrovnika, a, to je poznato, Dubrovčani su imali divan običaj da sve što se dešava i u njihovom susjedstvu zabilježe. Tako, zahvaljujući tim njihovim bilješkama, zapisima i sl., mi smo u stanju da danas pratimo mnoge pojave i u istoriji njihovih bližih i daljih susjeda, a i u našem jeziku kao cjelini. Zahvaljujući toj osobini Dubrovčana mi danas možemo da govorimo i o hercegovačkoj srednjovjekovnoj onomastici.

Za ovaj rad korišćena su nekoliko izvora, i to:

1. Marko Vego, *Ispisi iz Historijskog arhiva u Dubrovniku o srednjovjekovnoj Hercegovini*, Hercegovina, časopis za kulturno i istorijsko naslijeđe, br. 1, Mostar 1981, str. 279—312.
2. Marko Vego, *Zbornik srednjovjekovnih natpisa Bosne i Hercegovine*, knj. I, Sarajevo 1962, knj. II i III, Sarajevo 1964.
3. Mihailo Dinić: *Humsko-trebinjska vlastela*, SANiU, posebna izdanja, knj. CCCXCVII, Odeljenje društvenih nauka, knj. 54, Beograd 1967.

Ova tri izvora imaju jednu zajedničku osobinu, neobično značajnu za problem o kome je ovdje riječ: u svima se obrađuje skoro isto područje i u skoro istom vremenskom periodu. To dozvoljava da se u svim tim izvorima susretnemo i sa istim ličnostima. Ali među ovim izvorima ima i bitnih razlika: prvi izvor, Vegin rad o srednjovjekovnoj Hercegovini, zasniva se na arhivskoj građi u kojoj se bilježe razni prestupi iz tog dalekog vremena; dakle, u pitanju su imena običnih ljudi, ili je najčešće tako. Drugi izvor nudi nam onomastiku jednog drugog društvenog sloja, onih imućnijih i bogatijih koji su imali mo-

gučnosti da iza sebe ostave traga na nadgrobnom spomeniku. Treći izvor potiče, takođe, iz Dubrovačkog arhiva, ali postoji velika razlika između tema-tike koja je privlačila autore ovih radova do Dubrovačkog arhiva. Prof. Vego je išao za tim da nam ponudi što više podataka o Hercegovini i Hercegovcima, prof. Dinić je pratio istoriju vlasteoskih i vlasteličićskih porodica. Dakle, različiti interesi, ali, za nas, jedinstven cilj. Daju nam se lična imena jednoga područja i istoga vremena.

I još jedna napomena. Svi ovi izvori, po prirodi svoga postanka, a i bitisanja, imaju jednu osobinu koja otežava posao i izdavača i proučavaoca jezika: stvarani su ili na tuđem jeziku ili na materijalu koji je bio izložen raznim udarima. Riječju, građa koju nam oni nude nije uvijek i sasvim pouzdana. Istini za volju, to nije slučaj samo sa građom koja se ovdje koristi. To je slučaj sa mnogim ovakvim izvorima. Zato se i ovdje mora imati na umu i to saznanje: podaci koji se ovdje daju, možda, ponekad, i nisu najpreciznije određeni, ali je, ipak, jedno tu bitno: uvijek je tačno određena oblast kao cjelina — Hercegovina u širim svojim granicama, i vrijeme nastanka ovih izvora: pred-turski period. To znači da za nas ovdje nije presudno da li je svaka godina koja se daje uz neko ime upravo ta kada je to ime zabilježeno i da li je uvijek u pitanju ono mjesto koje se navodi uz to ime. Bitno je da je riječ o antroponimiji sa tla Hercegovine i iz određenog vremenskog perioda. Naravno, tamo gdje je to bilo moguće, podaci koji se daju su sigurni i provjereni.

Prvi spisak ličnih imena koji se ovdje daje zasnovan je, kako je to već rečeno, na podacima koje nudi rad prof. M. Vego o srednjovjekovnoj Hercegovini. Uz lično ime, i prezime, ako se i ono daje, dolazi i mjesto iz koga je to lice, ili u kome je ono učinilo neki prestup, ili slično zbog čega je i došlo do dubrovačkih pisara; zatim slijedi vijek kada je to ime zabilježeno i na kraju se daje stranica Veginog rada na kojoj se to ime nalazi. Tako se postupa i pri navođenju ostalih izvora iz kojih se koristila građa za ovaj rad.

III

Aleksa Paštrović, Sveti Stefan = Herceg Novi, XV, 281	Bjeljak Draživojević-Miltenović, Glavatičevo, XV, 280
Alojz Makarije, Rudine, XV, 303	Bogašin Mirošalić, Foča, XV, 289
Andrija Vojnović, Glavska—Trebi- nje, XV, 290	Bogavac Boljunović, Glavska—Tre- binje, XV, 286
	Bogdan Radosalić, Žurovići(?), 31. 3. 1434, 288
Bajo Regojivić, ?, XV, 280	Bogdan Ljubišić, Cernica—Gacko, 15. 6. 1487, 307, 308
Balić Radoknić, Foča, XV, 292	Bogdan Bogcsalić — Gojnica, Grn- čarevo, 11. 4. 1441, 290
Bilša Milatković, Stinica („de Stini- ca”), XV, 285	Bogiša Bokenović, Goražde, XV v, 290
Biglia (= Relja?) Radojević, ?, XV, 303	

- Bogiša ?, Bitunja, XV, 289
 Božičko ?, „de Neuesigne de Tu-
 cepe”, XIV, 280
 Božičko(!) Vukić, Cernica—Gacko,
 XV, 305
 Božidar Dragulinović, Zupci—Tre-
 binje, XV, 285
 Božidar Ivanović, Žabica—Ljubinje,
 XV, 303
 Borko Pokrajčić, Slivnica—Trebinje,
 XV, 285
 Bogoje Žilić, Popovo, XIV, 280
 Braja Rašić, Hutovo(?), XV, 288
 Brajan Soković, Cernica, XV, 305
 Brajan Gorković, Stolac, XV, 289
 Brajan Boraković/Baraković, Po-
 povo, XV, 307, Osojnik, str. 309
 Brajan Bujaković, Burmazi—Stolac,
 XV, 304
 Brajko Dudlović, Ljekova—Trebi-
 nje, XV, 280
 Brajko Petrović, Konavle, XV, 295
 Branilo Gojković, Hutovo, XV, 288
 Branko Ugorević (?), ?, XV, 302
 Branko Gojković, Hutovo(?), XV,
 288
 Brailo Trbutinić, Goražde, XV, 292
 Bratul Dobrilović, Fatnica (?), XV,
 292
 Bubac Vlatković, Trebinjska šuma,
 XV, 304
 Budimir Družetić, Ljubinje, XV,
 284
 Budisav Radetić, Trebinje, XV, 300
 Budoje Milšić, Trebinje, XIV, 280
- Cvetko Miloradović, Cernica—Gac-
 ko, XV, 305
 Cvjetko Radičević, Foča, XV, 310
- Dabiživ Večerinović, Zupci, XV,
 295
 Dabiživ Milošević, Hum, XV, 302
 Dabiživ Bjelanović, Trebinje, XV,
 295
- Dabiživ Ponković, Osojnik(?), XV,
 302
 Dobrašin Petković, Popovo, XV,
 286
 Dobrašin Brajković, Žabica—Lju-
 binje, XV, 301
 Dobrašin Stojislavić, Goražde, XV,
 290
 Dobrašac Milatković „de Stinica”,
 XV, 285
 Dobrovko Gojković, Hutovo(?), XV,
 288
 Dobrko Milović, Foča, XV, 290
 Dobrilo Radosinjić, Zupci, XV, 285
 Dobrilo Dobrićijević, Trebinje, XV,
 290
 Dobrica Ratković, Bijela, XV, 293
 Dobrivoje Ratković, Bijela, XV, 293
 Dobrivoje Radilović, Glavska, XV,
 293
 Dobrije Žurović, Dračevica—H.
 Novi, XV, 281
 Dobro Radosaljić, Bileća, XV, 303
 Dobrota Žarković, H. Novi, XV,
 309
 Dobroman Dabišinović, Goražde
 ?, XV, 292
 Dobrosav Stojaković, Popovo, XV,
 300
 Dobrun Radetić, Turmenti—Trebi-
 nje, XV, 300
 Draga Brajanović, Glavska, XV,
 309
 Dragić Radinović, Gacko, XV, 311
 Dragić Radoljeć, Osojnik—Dubro-
 vačka Rijeka, XV, 307
 Dragiša Radnikić, Cernica—Gacko,
 XV, 305
 Dragiša Dobriević, Banjani, XV,
 292
 Dubravac Ivanišević, Gacko, XV,
 309, 310, 311
 Duka Vlatković, Osojnik, XV, 311
- Đero Jovanović, Talež, XV, 285
 Đorđe Miloradović, Trebinje, XV,
 301

- Đuran Mikatović, Popovo, XV, 307
 Đuro Andrije Bielaković, Gacko, XV, 306
 Đurađ Nikolić, Samobor—Gacko, XV, 306, 312
 Đurađ Mošolić, Samobor—Gacko, XV, 304
 Đurađ Mirković, Žabica—Ljubinje, XV, 310
 Đurađ Radojković, Cernica—Gacko, XV, 304
 Đurađ Radosalić, Cernica—Gacko, XV, 308
- Filip Ivanov, Ravno—Popovo, XV, 294
- Georgije Krajković, Duba—Trebinje, XV, 293
 Georgije Bogunović, Goražde, XV, 291
 Gojak Tihosalić, Stolac, XV, 283
 Grgur Nikolić, Hutovo(?), XV, 288
 Grigoriје Zoić iz „loco vocato Tribichoui” (kod Trebinja?), XV, 282
- Hostoja (!) Bogdanović, Trebinje, XV, 308
- Ilija Bratovčić, Bobani, XV, 300
 Ilija Mirošić, H. Novi, XV, 302
 Ivan Robović, Talež, XV, 286
 Ivan Milišić, Cernica—Gacko, XV, 308
 Ivan Gudelić, Drijeva, XV, 289
 Ivan Miloknić/Milonjić, Žabica—Ljubinje, XV, 310
 Ivan Ivanišević, Cernica—Gacko, XV, 308
 Ivan Ljubišić, Ston, XV, 305
 Ivan Radivčić, Foča, XV, 292
 Ivan Vlatković, Vrgorac, XV, 299
- Ivan Bodovčić, ?, XV, 302
 Ivan Hostovčić (Hostoucich), ?, XV, 302/303
 Ivko Obradović, Staro Slano, XV, 303
- Juko Bogosaljić, ?, XV, 302
 Juraj Miloknić/Milonjić, Žabica—Ljubinje, XV, 311
 Juraj Pobratović, Lastva—Trebinje, XV, 283
 Juraj Stojčinović, Gacko, XV, 308
 Jurko ?, Žabica—Ljubinje, XV, 290
 Juraj Ivanišević, Cernica—Gacko, XV, 305
 Juraj Radonjić, Cernica—Gacko, XV, 308
- Lanco Samičić, Vrbno, XV, 301
 Lazar Radovčić, Tjentište (?), XV, 300
 Lelet Radosaljić, Uskoplje, XV, 286
 Lilat Pribilović, Uskoplje, XV, 286
 Lukša Riđanović, Popovo, XV, 284
- Ljuben Bogdanović, Dubrovačka Rijeka, XV, 299
 Ljubenko Bogdančić, Biograd—Trebinje, XV, 283
 Ljubiša Bogdančić, Biograd—Trebinje, XV, 283
 Ljubiša Radilović, Bila, XV, 300
 Ljubiša Ocerdić, Bijela, XV, 290
 Ljubiša Radojković, Popovo, XV, 301
 Ljupko Bogmilović, Osojnik, XV, 303
- Marko Petrović, Cernica—Gacko, XV, 312
 Marko Stefković, Žabica—Ljubinje, XV, 303
 Marko Dobrojević, ?, XV, 302

- Markša Radosaljić, ?, XV, 302
 Matko Burmazović, Tribiovo—Trebinje, XV, 282
 Matko Radašinović, Cernica—Gacko, XV, 305
 Medo Ratković, Drobnjaci, XV, 293
 Medoš Branović, Mirilovići—Bileća, XV, 281
 Mihajlo Vukov, Foča, XV, 296
 Mihoč Lukšić, Ljubova, XV, 299
 Mihoč Tvrdisalić, Foča, XV, 292
 Mikul Radosalić, Trebinje, XV, 312
 Milač Bečković (!), Poljica—Trebinje, XV, 284
 Milat Trbutinić, Mravinjci—Slano, XV, 286
 Milatko Milšić, Trebinje, XIV, 280
 Mileta Miljanić, Popovo, XV, 284
 Milobrat Milutonić, ?, XV, 302
 Milobrat Ljubišić, H. Novi, XV, 311
 Milokna/Milonja Radovčić, ?, XV, 302
 Milovac Stojislavić, Žabica—Ljubinj, XV, 290
 Miladin Žurović, Dračevica, XV, 281
 Milud Radisaljić, Ljubinj, XV, 284
 Mileta Radišić, Drijeva (?), XV, 298
 Milorad Volčić (!), Popovo, XV, 285
 Milorad Pribisalić, Cernica—Gacko, XV, 304
 Miloš Bogdanović, Ljubač, XV, 299
 Mitoš Radosalić, Trebinje (?), XV, 295
 Milut Bogosaljić, ?, XV, 302
 Mladen Boljinović, Glavska—Trebinje, XV, 286
 Mladin Bogosaljić, Biograd—Trebinje, XV, 281
 Mladoš Boljinović, Glavska—Trebinje, XV, 290
 Momalus(!) Radosaljić, Žabica—Ljubinj, 303
 Nenko Stipanović, Žurovići, XV, 282
 Nila Dragošević, Bijela, XIV, 280
 Nilat Radosalić, Trebinje (?), XV, 295
 Nikola Dobrica, Ljubinj (?), XV, 298
 Nikola Ratković, Pljevlja, XV, 312
 Nikola Veljić, Pljevlja, XV, 312
 Nikola Marković, Žabica—Ljubinj, XV, 301
 Nikola Radosaljić, ?, XV, 303
 Nikša Vitomirić, Drobnjaci, XV, 293
 Obrad Krajković, Lug—Trebinje, XV, 303
 Obrad Veoković, Popovo, XV, 297
 Obrad Radosaljić, Bileća, XV, 303
 Obrad Radosalić, Cernica—Gacko, XV, 308
 Oretko Obradović, Trebinje, XV, 294
 Ostoja Mrdenović (Mergenouich), Žabica—Ljubinj, XV, 299
 Pavao Nikolić—Drobnjak, Gacko, XV, 306
 Pavao Rokanović (Rochanouichi), Trebinje, XV, 307
 Pavko Obradović, Zupci, XV, 294
 Pavle Samičić, Vrbno, XV, 301
 Petar Pavlović, Trebinje, XV, 282
 Petar Rokanović, Trebinje, XV, 307
 Pribetko Bogetić, Popovo, XV, 284
 Pribil Veljković, Popovo, XV, 285
 Pribil Mandušić(!) (Mangiussich), Tjentište, XV, 300
 Pribil Krajković, Staro Slano, XV, 303
 Pribilo Pavlović, Uskoplje, XV, 283
 Pribisav Nenadić, Goražde, XV, 292

- Pribisav Kovačević, Cernica—Gacko, XV, 312
 Pribisav Strelar, ?, XV, 285
 Pribisav Milovčić, ?, XV, 302
 Priboje Radovčić, Trebinje, XV, 282
 Priboje Bigoserić (?), Trebinje, XV, 287
 Pribota Tvrdojević, Uskoplje, XV, 286
 Pripac Poznanović, Popovo, XV, 288
 Pripko Gleđević, Ljubinje, XV, 282
 Pokrajac Ivanović, ?, XV, 281
 Petko Dobrosalić, Foča, XV, 294
- Radac Milovanović, Zastinje, XV, 288
 Radac Pribilović, Hrasno, XV, 288
 Radac Radešinović, Foča, XV, 291
 Radalj Dobrilović, ?, XV, 302
 Radašin Vlahović (Radassini Volla-chouich), Hum, XV, 281
 Radašin Sinidinović, Trebinje, XV, 298
 Radašin Milutonić, Žabica—Ljubinje, XV, 298
 Radašin Pribisalić, Konjic, XV, 305
 Radašin Silović, Goražde, XV, 292
 Radašin Bogosalić, H. Novi, XV, 311
 Radašin Ostojić, Cerna/Crnja, XV, 289
 Radašin Obratković, Cernica—Gacko, XV, 304
 Radašin Dobrovoković, Trebinje, XV, 304
 Rade Dobrosalić, Ljubinje, XV, 287
 Radelja Petković, ?, XV, 299
 Radenko Galičić, Čvaljina, XV, 284
 Radeta Crijepović, Foča, XV, 289
 Radeta Račić, Bijela (?), XV, 293
 Radibrat Ponković, ?, XV, 302
 Radibrat Radovčić, Žurovići, XV, 301
 Radić Milobratić, Cernica—Gacko, XV, 305, 310, 311
 Radić Milovanović, Trebinje, XV, 288
 Radić Radosaljić, Uskoplje, XV, 284
 Radić Ostojić, Talež, XV, 285
 Radić Butković, Uskoplje, XV, 285
 Radić Radičević, Dubočani—Trebinje, XV, 311
 Radić Pribisalić, Zastinje, XV, 288
 Radić Bogostić, Goražde, XV, 305
 Radić Gradisalić, Konjic, XV, 289
 Radić Vukčić, Dračevica, XV, 300
 Radić Vitasović/Vitusović, Cernica—Gacko, XV, 303
 Radić Nenadić, Zupci, XV, 295
 Radihna Pribisalić, Konjic, XV, 289
 Radikna/Radinja Tvrdisalić, Foča (de Coza), XV 290
 Radinac Fakalović, Foča, XV, 302
 Radinac ?, Ljubomir—Trebinje, XV, 281
 Radisav Božidarović, Popovo, XV, 300
 Radisav Stojmilović, Goražde, XV, 281
 Radiša Pribisalić, Cernica—Gacko, XV, 304
 Radivoj Ostojić, Popovo, XV, 288
 Radivoj Radosalić, Kozice—Stolac (?), XV, 305
 Radivoj Vojnović, Glavska—Trebinje, XV, 289
 Radivoj Radeljević, Trebinje, XV, 305
 Radivoj Žaković, Popovo, XV, 300
 Radivoj Brajanović, ?, XV, 302
 Radivoj Kajerić (Chaerich), Foča, XV, 289
 Radivoj Dobrisalić, Čvaljina, XV, 284

- Radivoj Radosalić, Stepen—Gacko, XV, 302
 Radivoj Radučić, ?, XV, 302
 Radivoj Crijepović, Foča, XV, 289
 Radoje Baboroević, Žabica—Ljubinj, XV, 290
 Radoje Bostivić (?), Bobani, XV, 303
 Radoje Rugić, Goražde, XV, 290
 Radoje Dabišinović, Cernica—Gacko, XV, 305
 Radoje Hodbina (Codbina), Drijeva, XV, 294
 Radoje Vitasović, Cernica—Gacko, XV, 304, 308
 Radocje Bratijević, Cernica—Gacko (?), XV, 308
 Radojko Kosača, Drijeva, XV, 292
 Radojko Borojević, Foča, XV, 291
 Radojko Radosalić, Žabica—Ljubinj, XV, 301
 Radonja Radibratović, Bobani, XV, 306, 310
 Radonja Ivanović, Popovo, XV, 284
 Radonja Bogosalić, Goražde, XV, 290
 Radonja Vitković, Trebinje, XV, 289
 Radonja ?, Pljevlja, XV, 292
 Radonja Vitković, Drijeva, XV, 291
 Radosav Dup, knez, Mičevac—Trebinje, XV, 301
 Radosav Gojlović, Ljubinj, XV, 288
 Radosav Jurković-Ljuban, Žabica—Ljubinj, XV, 310
 Radosav Radnjak (Radniach) (?), Drijeva, XV, 287
 Radosav Pribilović, Trebinje, XV, 290
 Radosav Radivoja Rodiljević, Cernica—Gacko, XV, 311
 Radosav Prvanović, Tjentište, XV, 284
 Radosav Obradović, Fatnica, XV, 284
 Radosav Humiljenović, Drijeva, XV, 285
 Radosav Matković, Žabica—Ljubinj, XV, 303
 Radosav Dragulinović, Zupci, XV, 285
 Radosav Pavlović, ?, XV, 303
 Radosav Radičević, Bileća, XV, 303
 Radoš Radotović, Trebinje, XV, 310
 Radovac Krajković, Hum, XV, 282
 Radovac Milutović, Zupci, XV, 285
 Radovac Radetić, Stolac, XV, 289
 Radovac Milošević, Ljubomir, XV, 283
 Radovac Vlakotić, Dubrovačka Rijeka, XV, 284
 Radovan Stanisalić, Turmenti—Trebinje, XV, 300
 Radovan Miobratović, ?, XV, 302
 Radovan Kosijer, Ljubinj, XV, 299
 Radovan Stojaković, Popovo, XV, 300
 Radovan Radoljić/Radonjić (?), ?, XV, 302
 Radovan Četković, Bijela—Konjic (?), XV, 282
 Rađen Novaković, Bileća, XV, 303
 Raduj Bogetić, Trebinje, XV, 301
 Rajan Turmentinić, Trebinje, XV, 282
 Rajko Dobrilović, Pljevlja, XV, 287
 Rakoje Burmazović, Ljubomir—Trebinje, XV, 294
 Rakoje Bulosić, Žabica—Ljubinj, XV, 290
 Ranko Radojković, Goražde, XV, 290
 Rasoje Ivanović, Čvaljina, XV, 284
 Rastko Mrđenović, Gacko, XV, 285
 Ratko Radenković/Radienković, Trebinje, XV, 298
 Ratko Brajković, Cernica—Gacko, XV, 304

- Ratko Miokanović-Lopatina, Trebinje, XV, 304
- Ratko Bulosić, H. Novi, XV, 311
- Razun Novaković, Cernica—Gacko, XV, 308
- Regan Gorenjić, Tučepe—Nevesinje, XIV, 280
- Regoje/Uregoje Primiljević, Uskoplje, XV, 286
- Rude ?, Pljevlja, XV, 297
- Sekul Radovanović, Gračanica—Gacko, XV, 309
- Simko Biladinović, Ljubinje, XV, 288
- Simko Milutonić, Žabica—Ljubinje, XV, 298
- Simko „de Uiseua”, XV, 287
- Simko Srijedanović/Sredanović, Drobunjaci, XV, 294
- Simon Pavlović, Mostači—Trebinje, XV, 306
- Sinko (!) Braisić, Viševa, XV, 287
- Stajak Mrđenović (Mergenouich), Nevesinje, XIV, 286
- Stepko Mrđenović, Žabica—Ljubinje, XV, 306
- Stipan Ivanović, Čvaljina—Trebinje, XV, 284
- Stefan Veselković, Poljica—Trebinje, XV, 284
- Stjepan Širinić, Goražde, XV, 307
- Stjepan Dobrašinić, Žabica—Ljubinje, XV, 306
- Stjepan Pribisava Kovačević, Cernica—Gacko, XV, 312
- Stjepan Dabišincvić, Cernica—Gacko, XV, 304
- Stjepan Ljubojević, Žabica—Ljubinje, XV, 301, 303
- Stjepan Šimraković, Opuzen, XV, 301
- Stojisoje Miošić, Glavska—Trebinje, XV, 290
- Stojko Ratković, Zupci, XV, 290
- Stojimir Dobrilović, Drijeva, XV, 298
- Stojimir Lilović, Drijeva, XV, 298
- Stojimir Pribilović, Drijeva, XV, 298
- Tribitić Milodražić, Poljica—Trebinje, XV, 285
- Tvrđiša Mirašković, Goražde, XV, 292
- Tvrtko Medojević, Foča, XV, 289
- Uglješa Boban, Ljubomir, XV, 283
- Umiljen Priboković, Popovo, XV, 285
- Utješen Bukvić (Buchovichi), Krasodol—Nevesinje, XIV, 280 (Kod Dinića je: Utješen Buchorichi de Vragodol de Neuessigna, str. 79)
- Velimir Ratković-Pribinović, Drobunjaci, XV, 293
- Vigel/Vigl Božičković, Foča, XV, 288
- Vitas (Vitassius) Brajanović, Orah—Trebinje, XV, 311
- Vitko Tasovčić, Cernica—Gacko, XV, 310
- Vladan Radojević, Foča, XV, 291
- Vladislav Žaković, Popovo—Žakovo, XV, 300
- Vladislav Radisalić, Ljubinje, XV, 284
- Vladoje Radovčić, Popovo, XV, 286
- Vlaho Miloradović, Trebinje, XV, 301
- Vlahuša Milojković, Drijeva, XV, 299
- Vlahuša Radosalić, Žabica—Ljubinje, XV, 309
- Vlatko Đurđević, Ljubinje, XV, 284
- Vlatko Nikolić, Gacko, XV, 309

- Vlatko Vidnić, Poljica—Trebinje, XV, 281
- Vlatko Dobojević, Bijela, XIV, 280
- Vokmir/Vukmir Branušić, Gračаницa—Gacko, XV, 311, 312
- Vrag Dragosalić, Trebinje, XV, 283
- Vučina Vlahović, Vlahovići, XV, 283
- Vučihna Radić, Žurovići, XV, 303
- Vučinja Mihajlović, Popovo, XV, 284
- Vuk Dobrilović, Trebinje, XV, 301
- Vuk Mihajlović, Popovo, XV, 284
- Vuk Radonjić, Cernica—Gacko, XV, 310
- Vuk Kranjić (Uolchi Cragnich), Zupci, XV, 284
- Vuk Žurović, Dračevica, XV, 281
- Vuk Vućihnić, Popovo, XV, 305
- Vuk Stojsaljić, Bobani, XV, 284
- Vukac Vukotić, Bobani, XV, 304
- Vukašin Oliverović, Žurovići—Bobani, XV, 303
- Vukašin Tulić, Čvaljina, XV, 284
- Vukašin Radišić, Drijeva, XV, 292
- Vukašin Raspođić, Bileća, XV, 285
- Vukašin Bribićijević, Foča, XV, 289
- Vukašin Peličić, ?, XV, 302
- Vukašin Dobrovoković, Trebinjska šuma ili Dubrovnik, XV, 304
- Vukašin Radičević, ?, XV, 307
- Vukašin Branišić, Cernica—Gacko, 308
- Vukacije Obradović-Krajković, Lug—Trebinje, XV, 303
- Vukacije (Vucazius) Dubravčić, Bileća, XV, 303
- Vukdrag Đurđević, Cernica—Gacko, XV, 306
- Vukdrag Radičević, Dubočani, XV, 311
- Vukić Đurđević, Cernica—Gacko, XV, 304
- Vukić Kovačević, Cernica—Gacko, XV, 310
- Vukić Pribisalić, Trebinje, XV, 305, 310
- Vukić/Vokić Grubačević, Banjani, XV, 292
- Vukić Klobučarić, Samobor, XV, 304
- Vukobrat Hostojić (!), Samobor na Drini, XV, 304
- Vukmir Branišić/Branušić, ?, XV, 312
- Vukosav Zemlić, Trebinje, XV, 283
- Vukosav Dragančić, Trebinje, XV, 284
- Vukota Mrđenović, Žabica—Ljubinja, XV, 301
- Vukota Bunčić, Bileća, XV, 281
- Vukota Bulović, Žabica—Ljubinja, XV, 290
- Vukota Utvičić, Foča, XV, 292
- Vukota Radmilović, Konjic, XV, 297
- Vukota Logosalić, Trebinje, XV, 292
- Vukota Milutonić, Gorica—Trebinje, XV, 302
- Vukša Božidarević, Trebinje, XV, 289
- Vukša Vlatković, Cernica—Gacko, XV, 307
- Vukša Radientich — Radentić (?), Cernica—Gacko, XV, 304
- Zubac Družetić, Ljubinja, XV, 284
- Života Meštrović, Žabica—Ljubinja, XV, 303

Sva ova imena su, kao što je već rečeno, uglavnom sa područja nekadašnje države Hercega Stjepana. Mada je težište rada na antroponimiji sa hercegovačkog područja, ponekad se, kada se željelo ukazati na identičnost imena/prezimenata, ta zona nešto proširivala i uzimalo se cijelo područje sa koga nam prof. Vego nudi podatke o ovoj problematici.

U navedenom spisku uz ime dolazi i odrednica mjesta iz kojega potiče ta ličnost ili u kojem se našla u vrijeme nastanka pisanog izvora, odnosno u vrijeme nastanka spora o kome je riječ u spisima Dubrovačkog arhiva. Istina, ta mjesta nisu uvijek sigurno određena, a ponekada se i isto lice javlja u različitim mjestima. I to je razumljivo kada se ima na umu vrsta spisa koji su poslužili kao izvor za našu građu. Bilo je, zatim, slučajeva kada se nije moglo odrediti mjesto iz koga potiče neko lice. U takvim slučajevima uz ime dolazi znak pitanja (?). Za nas je ovdje bitno da je u pitanju Hercegovina. Prof. Vego, da i na to ukažemo, uz svaki navedeni primjer bilježi i tačan datum kada nastaje spor, ili sl., što za naša razmatranja nije bilo od presudne važnosti — za nas je bilo važno da je u pitanju Hercegovina i da je u pitanju određeni vremenski period — predturski period.

Ima još jedan momenat na koji je ovdje potrebno i posebno ukazati. To je težina transliteracije spisa kao cjeline, i imena kao dijela te cjeline. Pisari su naša imena bilježili onako kako su u datom trenutku smatrali da je najbolje. Otuda nesklad između pisanja pojedinih imena. Prof. Vego, i ne rijetko, ukazuje i na taj problem i zato uz mogući oblik nekoga imena daje i njegov izvorni lik. Ko se, makar malo, bavio našom pisanom riječju, posebno onom koja je nastala na latinici, zna kakvih sve problema tu može da bude. Ipak, čini mi se, transkripcija je težila da dā što vjerniju sliku mogućeg fonetskog stanja. Ne treba gubiti iz vida činjenicu da je to vrijeme kada naši govori dobijaju konačne oblike, kada se javljaju fonetske osobine koje će postati relevantne za međugovorna diferenciranja. Neke od tih osobina nalazimo i u navedenim imenima.

Ima još jedna srećna okolnost, kada je u pitanju i problematika i vrijeme i područje. Naime, isti autor, prof. Marko Vego izdao je i popise imena sa stećaka, nadgrobnih spomenika iz Hercegovine (Zbornik srednjovjekovnih natpisa Bosne i Hercegovine, knj. I, Sarajevo 1962; knj. II, Sarajevo 1964; knj. III, Sarajevo 1964). To je izvanredno izdanje u kome pored originalnih snimaka nalazimo i transkripciju i transliteraciju tekstova. Pošto su u pitanju skoro isti vremenski periodi, a i skoro isto područje, ovi natpisi samo dopunjuju navedeni spisak iz Dubrovačkog arhiva. I upravo zbog toga, kako bi se pratila dva različita bilježenja naših srednjovjekovnih imena, jedan čisto naš, bez primjese strane fonetike, ili najčešće tako, drugi pretežno strani sa težnjom da se naš fonetski sistem preobuče u tuđe ruho i u tom ruhu nam se daje. Dakle, uz naprijed navedeni spisak ovdje se daje još jedan, onaj sa stećaka. I tu se daje mjesto gdje se stećci nalaze, a i moguće vrijeme kada je natpis nastao. Prirodno, i tu ima nesigurnosti, posebno kada je riječ o vremenu nastanka stećka, ali se ipak svi natpisi kreću do XVI vijeka, bar su tako datirani od strane izdavača.

IV

- Balašin Bogačić, Radimlja, XV—XVI, I/65
 Batrić Semirović, Brajčevići—Gacko, ?, III/35
 Bazilijo Ravnjanin, sveštenik, Ravno, XVI, II/47
 Beoko ?, Kalinovik, XIV, III/51
 Biličk, župan, Biskup—Konjic, XIV, III/45
 Blagoje Vukićević, Podgradinje—Stolac, XV—XVI, II/33
 Bogavac Boljunović, Boljuni—Stolac, XV, II/19
 Bogčin ?, Police—Trebinje, XIV—XV, II/11
 Bogdan Hateljević, Milavići—Stolac, XIV—XV, II/41
 Božidar Vukčić, Opličići—Stolac, XV, I/55
 Boško Semunović, Gradac—Hutovo, XII, I/47
 Boško ?, Ravno—Trebinje, XVI, II/47
 Braja ?, Police—Trebinje, XII, II/13
 Bratoje ?, Ulog, XIV, III/49
 Breško Borović, Han-Pobrđica—Stolac, XV, I/63
 Bunac Rušović, Baljci—Bileća, XV, III/21
 Crēpc/Črēpo Lupovčić, Podgradinje—Stolac, XV, II/31
 Crēp/Črēp Vlahović, Baljci—Bileća, XV—XVI, III/21
 Cvětko Dučić, Premilovo Polje—Stolac, XV, II/39
 Dabiša, kralj, Kočerin, XV, I/13
 Dabiživ Radovanović, Ubosko—Stolac, XV, II/47
 Dabiživ, pop, Vidoštak—Stolac, XIII, II/11
 Dabiživ ?, Veličani—Trebinje, XIV, II/49
 Divan/Диванъ Bělorčeljanin, Gradac—Konjic, XV, I/35
 Dōbrilo Bōban, Žakovo—Trebinje, XV, II/51
 Dobrilo Pribilović, Staro Slano—Trebinje, XIV—XV, II/55
 Dobrilo Božičković, Staro Slano—Trebinje, XV, II/55
 Dobriš Vukićević, Baljci—Bileća, ?, III/19
 Dobrovaj Vlasnić, Žovnica—Mostar, XIV—XV, II/7
 Dragić Dorlošević, Vrpolje—Trebinje, XVI, II/59
 Dragiša Vidojević, Bijeljani—Ljubinj, ?, III/27
 Dragiša ?, Boljuni—Stolac, XV—XVI, II/25
 Dražeta ?, Čičevo—Trebinje, XII, III/13
 Družan ?, Čičevo—Trebinje, XII, III/13
 Dujica Trokosić, Vranja Dubrava—Bileća, ?, III/23
 Đuren/Ćuren Pukšić, Udora—Stolac, XVI (?), II/17
 Đeorgije ?, Arandělovo—Trebinje, XIII, III/15
 Đurko ?, Hum—Trebinje, XV, III/7
 Gligorije, kaluđer, Baljci—Bileća, XV—XVI, III/23
 Grd, župan, Police—Trebinje, XII, III/13
 Grgur Vuković, Čitluk—Mostar, XIV—XV, I/25
 Grubač, kamenorezac, Boljuni—Stolac, XV, II/19
 Herak ?, Derani—Stolac, XV, I/55

- Hramko ?, Čičevo—Trebinje, XII, III/13
- Ivan Mrčić, Fatnica—Bileća, XV, III/27
- Ivan Maršić, Kruševo—Mostar, XV, I/19
- Ivan Pavlović, Bukovica—Mostar, XV, I/23
- Ivan Trković, Srđevići—Gacko, XV, III/39
- Ivan Vukićević, Podgradinje—Stolac, XV—XVI, II/33
- Ivko Majstorović (?), Radiševina—Stolac, II/37
- Ivaniš Mrčić, Jasena—Nevesinje, III/43
- Ivaniš Radojević (?), Dobromani—Trebinje, XV—XVII, II/55
- Ivaniš Komljenović, Čitluk—Mostar, I/23
- Ivaniš Boban (?), Žakovo—Trebinje, XV (?), II/51
- Ivko Obradović, Staro Slano—Trebinje, XV, II/55
- Juraj Ivanović, Arapi—Mostar XV, I/29
- Jurije Baošić, Biskup—Konjic, XIV, III/45
- Juroje, župan, Kruševo—Stolac, XV, I/61
- Krnje, župan, Arandelovo—Trebinje, XIII (?), III/15
- Krsmir (Кѣрsmирѣ), sinъ Bretъ, Humac—Ljubuški, X—XI, I/31
- Kurjak Vučić, Glavatičevo—Konjic, XV, III/45
- Luka Stiepanov, Svitava—Čapljina, XV, L/51
- Luka, sin Brajke, Svitava—Čapljina, XVI—XVII, I/49
- Ljubeta Pribilović, Staro Slano—Trebinje, XIV—XV, II/55
- Ljupko Vlasnić, Žovnica—Stolac, ?, II/7
- Marko Petrović, Ledinac—Mostar, XV, I/15
- Masan, vojvoda, D. Drežnica—Mostar, XIV—XV, I/33
- Mileta Krilić, Nekuk—Stolac, XV—XVI, II/15
- Milat Pripčin(ić), Živanj—Nevesinje, XIV—XV, III/47
- Medulin, župan, Vrpolje—Trebinje, XIV, II/59
- Milo ?, Ubosko—Stolac, XV (?), II/45
- Milić, kovač, Boljuni—Stolac, XV—XVI, II/25, 27
- Milko Tasovčić, Srđevići—Gacko, XV—XVI, III/39
- Milko Vukmir, Njegovanovići—Bileća, ?, III/25
- Milojko ?, Slivlje—Gacko, XV—XVI, III/37
- Milobrat Mrđić (?), Jasena—Nevesinje, XV, III/43
- Miobrat ?, Slivlje—Nevesinje, XV—XVI, III/37
- Miogost, kovač, Radimlja—Stolac, XV, I/71
- Milutin Crničan, Humsko—Foča, XIV, III/53
- Milut Radovanović, Burmazi—Stolac, XV, II/17
- Milten Draživojević, Veličani—Trebinje, XIV, II/49
- Mirko Radivojević (?), Knešpolje—Mostar, XIV—XV, I/17
- Miroslav, sin Masna, D. Drežnica—Mostar, XIV—XV, I/33

- Napovišt, dijak, Hodovo—Stolac, XV—XVI, II/11
 Nenac Čihorić, Veličani—Trebinje, XIV, II/49
 Nenad ?, Podveležje—Mostar, XV—XVI, III/43
 Nikola, župan, Vranjevo Selo—Čapljina, XIV, I/43
 Nikola ?, Ravno—Trebinje, XVI, II/47
 Nikola Andrijaš, Ravno—Trebinje, II/47
 Nikola Vukdragović, Poljica—Trebinje, XV, III/7
 Ninoje Lupovčić, Podgradinje—Stolac, XV, II/31
- Obrad ?, Podgradinje—Stolac, XV—XVI, II/35
 Obrad Popovljanin, Boljuni—Stolac, XV—XVI, II/21
 Obrad Krajković, Staro Slano—Trebinje, XIV—XV, II/55
 Obrat ?, Boljuni—Stolac, XV, II/23
 Ostoja ?, Pridvorica—Ulog, XV—XVI, III/47
- Pavao Komlenović, Čitluk—Mostar, XV, I/25, 27
 Pavao Radović, Premilovo Polje—Stolac, XV, II/39
 Pavko Radohnić/Radonjić, Hodovo—Stolac, XV—XVI, II/9
 Pavle Županović, Gradina—Gacko, XV—XVI, III/35
 Petar, vojvoda, Radimlja—Stolac, XV, I/69
 Petar Miloradović, Ošanići—Stolac, XVI, II/13
 Petar Trković, Srdevići—Gacko, XV, III/37
 Petar Vukčić, Boljuni—Stolac, XV—XVI, II/27
 Petko Vukčić, Boljuni—Stolac, XV—XVI, II/27
- Plavac Božičković, Staro Slano—Trebinje, XV, II/55
 Poleta ?, Čičevo—Trebinje, XII, III/13
 Pokrajac Oliverović, Vrpolje—Trebinje, XV, II/61
 Pomočan, pisar, Vranjevo Selo—Čapljina, XIV, I/43
 Poznanj Bogdanić, Premilovo Polje—Stolac, XV, II/37
 Pribil Bělopčeljanin, Gradac—Konjic, XV, I/35
 Pribilo ?, Bobani—Trebinje, XV, III/7
 Pribiša, župan, Police—Trebinje, XIII, III/11
 Pribisav ?, Vlahovići—Stolac, XV—XVI, II/43
 Pribislav Petojivić, ?, XIV, III/49
- Radan (?) Božurović, Baljci—Bileća, XV—XVI, III/57
 Radan, župan, Podveležje—Mostar, XV—XVI, III/43
 Rabren Vukić Dolinović, Visočica—Konjic, XV, III/45
 Radić, vojvoda, Milavići—Stolac, XIV—XV, II/41
 Radić Radosalić, Nekuk—Stolac, XV—XVI, II/15
 Radić, vojvoda, Biskup—Konjic, XIV, III/45
 Radić Vučić, Boljuni—Stolac, XV, II/25
 Radić Vladisalić, Boljuni—Stolac, XV—XVI, II/27
 Radić Radojević, Davidovići—Bileća, XV, III/61
 Radić, knez, Dračevo—Trebinje, II/53
 Radić Vukmanović, Fatnica—Bileća, XV, III/59
 Radiša Zloušić, Kruševo—Mostar, XIV—XV, I/21

- Radisav ?, Podveležje—Mostar, XV—XVI, III/43
- Radivoj Draščić, Podgradinje—Stolac, XIV—XV, II/33
- Radivoj Vukčić, Ljuti Do—Stolac, XV, II/41
- Radivoj Krivoušić, Mostar, XIV—XV, I/37
- Radivoj Vlatković, Opličići—Stolac, XV, I/57
- Radoje Vuković, Radimlja—Stolac, XV, I/67
- Radoje Hrabren, Trijebanj—Stolac, XVI, II/1
- Radoje Bogčinić, Opličići—Stolac, XV, I/59
- Radoje, kovač, Žakovo—Trebinje, XV, II/51
- Radoje Božičković, Staro Slano—Trebinje, XV, II/55
- Radoje Mrkšić, Djedići—Trebinje, XV—XVI, II/61
- Radoje Dobromić (?), Davidovići—Bileća, XV, III/63
- Radoj Trković, Srdevići—Gacko, XV, III/39
- Radoje, sin vojvode Stipana, Radimlja—Stolac, XV, I/69
- Radomir ?, Police—Trebinje, XII, III/13
- Radona/Radonja Marković, Knešpolje—Mostar, XIV—XV, I/17
- Radona/Radonja Ratković, Ključ—Gacko, XV, III/33
- Radonja Vladević, Miruše—Bileća, XV—XVI, III/17
- Radihna ?, Miljanovići—Trebinje, XV, II/47
- Rade Pribisalić, Zovi Do—Nevesinje, XV, III/41
- Rađ (Rać?) Galčić, Veličani—Trebinje, XV, II/49
- Radosav Radičević, Kruševo—Stolac, XV, I/61
- Radosav Hrabren, Ošanići—Stolac, XVI, II/13
- Radosav Vlahović, Nekuk—Stolac, XV—XVI, II/15
- Radosav Heraković, Boljuni—Stolac, XV, II/19
- Radosav Dučić, P. Emilovo Polje—Stolac, XV, II/39
- Radosav Vukčić, Ljuti Do—Stolac, XV, II/41
- Radosav Grubač, Krtnje—Trebinje, XVI ?, II/57
- Radosav Vukićević, Hum—Trebinje, XVI—XVII, III/9
- Radoslav ?, D. Drežnica—Mostar, XIV—XV, I/33
- Radoslav Širinič, Sopotnica—Goražde, XV, III/55
- Raškoje ?, Gleđevci—Stolac, XV—XVI, II/37
- Raško Vlahović, Baljci—Bileća, XV—XVI, III/21
- Raškoje ?, Baljci—Bileća, XV, III/21
- Ratko Brativojević (?), Radimlja—Stolac, XV, I/65
- Sanko, kovač, Veličani—Trebinje, XIV, II/49
- Sanko, kovač, Biskup—Konjic, XIV, III/45
- Semorad ?, Boljuni—Stolac, XV—XVI, II/21, 29
- Simo ?, Miruše—Bileća, XV, III/17
- Sracin Vukosalić, Stepen—Gacko, XV, III/17
- Stěpan, vojvoda, Radimlja—Stolac, XV, I/71
- Stipan, ban, Kočerin—Mostar, XV, I/13
- Stipan Miloradović, Ošanići—Stolac, XV, II/13
- Stipko Radosalić, Premilovo Polje—Stolac, XV, II/39
- Stipko, tepčija, Veličani—Trebinje, XIV, II/49
- Stěpan, ban, Vranjevo Selo—Čapljina, XIV, I/43
- Stojan Opađinović, Čengić bare—Kalinovik, XV, III/49

- Tarah Boljunović, Boljuni—Stolac, XV, II/19
- Tobija Kučmanić, Kruševo—Stolac, XV, I/59
- Tvrdisav Brs(i)nić (?), Mrežica—Foča, XIV—XV, III/51
- Tvrtko Vukac, Kapavica—Ljubinje, XV—XVI, III/63
- Umko ?, Hum—Trebinje, ?, III/9
- Vig^{an}/Viganj Milošević, Kočerin—Mostar, XV, I/13
- Viganj Pliščić, Stepen—Gacko, XV, III/59
- Vitko ?, Mokro—Mostar, XV (?), I/17
- Vitoje Daković, Baljci—Bileća, XV—XVI, III/59
- Vitoje ?, Slivlje—Gacko, XV—XVI, III/37
- Vladislav, knez, Vranjevo Selo—Čapljina, XIV, I/43
- Vlad Bijelić, Vlahovići—Stolac, XV, II/43
- Vlad Vladisalić, Boljuni—Stolac, XV—XVI, I/21
- Vlad Vlahović, Radimlja—Stolac, XV ?, I/65
- Vlatko Vuković, Boljuni—Stolac, XV, II/29
- Vlatko Branković, G. Hrasno—Čapljina, XV, II/37
- Vratko, župan, Veličani—Trebinje, XIV, II/49
- Vrsan Kosarić, Blagaj—Mostar, XV, I/39
- Vuk Vladisalić, Boljuni—Stolac, XV—XVI, II/21
- Vuk ?, Podgradinje—Stolac, XV—XVI, II/35
- Vukac Vuković, Čitluk—Mostar, XIV—XV, I/25
- Vukac Pićević, Ljuti Do—Stolac, XV, II/41
- Vukac Petrović, Radimlja—Stolac, XV—XVI, I/65
- Vukac Vučihnić, Vlahovići—Stolac, XV—XVI, II/43
- Vukan Radonić, Davidovići—Bileća, XV, III/61
- Vukas Majstorović (?), Radiševina—Stolac, XVI, II/37
- Vukašin ?, Jelašca—Kalinovik, XV (?), III/51
- Vukašin, pop, Velika Gareva—Gacko, XV—XVI, III/35
- Vukašin/Vukšin Dobrašinić, Zupci—Trebinje, XV—XVI, III/15
- Vukić Vumić, Boljuni—Stolac, XV—XVI, II/21
- Vukić Vukčić, Opličići—Stolac, XV, I/55
- Vukobrat Đurđević, Panik—Bileća, XV, III/17
- Vukobrat Vladević, Miruše—Bileća, XV—XVI, III/17
- Vukosav Lupčić, Visočica—Konjic, XV, III/43
- Vukosav Kučmanić, Kruševo—Stolac, XV, I/59
- Vukosav (Vlaćević), Vlahovići—Stolac, XV, II/45
- Vukosav Zečlić, Klobuk—Trebinje, XIV—XV, III/15
- Vukosav Pliščić, Stepen—Gacko, XIV, III/33, 59
- Vukosav, sin Radinhe, Miljanovići—Trebinje, XV (?), II/47
- Vučosav, pop, Panik—Bileća, XV, III/17
- Vučan Dragišić, Njegovanovići—Bileća, XV, III/25
- Zagorac Brajanović, Podubovac—Bileća, XV, III/19
- Zelija, kovač, Boljuni—Stolac, XV, II/31
- Zot^ь/Zoć (?), sin kneza Petra, Domaševo—Trebinje, XVI, II/59

V

Neka od ovih imena potvrđuje i Jireček u Istoriji Srba: npr.:

Bogdan, župan u Popovu; kaznac u Humu	Milten Draživojević, vlastelin humski
Bogiša Nikolić, vlastelin u Humu	Miroslav Vočinić Radišević iz Trebinja
Brajan Prodanić, u vezi sa nekom tužbom pred dubrovačkim sudom	
Brajko Bišić/Bižić (Bixić) iz Dračeva	Nikoje Jonović
Branoje Branivojević, vlastelin iz Huma	Poznan Purčić, župan nevesinjski Pribil Dobrinović, Trebinje
Crep, srodnik kneza Lazara	
Dabiživ Drugović (Čihorić) iz Trebinja	Radoje Ljubišić, trebinjski vojvoda Radonja Kudelinović, vlastelin iz Trebinja
Dobrovoj Branivojević, vlastelin iz Huma	Radoslav, humski župan
Dobruško Radonić, Trebinje	
Grad, župan trebinjski	Sanko Draživojević, sin Miltena Stan/Stane Preljubović
Grgur Nikolić, vlastelin	Stipko Radosalić, Premilovo Polje
Ljubiša Bogdančić, Trebinje—Konavli	Vlađ Bijelić, Vlahovići, Ljubinje
Ljubeje Šiljegović	Vuk Biomužević, Herceg Novi
	Vukac Milšić, vrmska župa, Klobuk
	Vukoslav Milšić, njegov brat
	Vukoslav Nikolić, vlastelin iz Popova
Milat Ostojić, Jasenica—Trebinje	Vukša Ljubišić, Trebinje—Konavli

(K. Jireček — J. Radonić: Istorija Srba, Naučna knjiga, Beograd 1952, v. registre)

VI

Treći izvor koji je korišćen za proučavanje hercegovačke antroponimije u Srednjem vijeku je knjiga prof. Mihaila Dinića: Humsko-trebinjska vlastela (SANiU, Posebna izdanja knj. CCCXCVII, Odeljenje društvenih nauka knj. 54, Beograd 1967). U ovoj knjizi nalazimo popis vlastelina i vlasteličića sa područja koje će ući u sastav Hercegovine države. Istina, tu su uključeni i Konavli, a, kao što je poznato, Konavli „1378 dolaze pod vlast Bosne”, a „1419 Dub-

rovačka republika kupila je od Sandalja Hranića istočni dio Konavala, a 1426 od Radoslava Pavlovića njihov zapadni dio" (*Enciklopedija Jugoslavije*, s.v. Konavli).

Prije navođenja imena iz ovoga rada prof. Dinića, nekolicke napomene. I u ovom spisku može biti neslaganja u fonetskim likovima između onoga što nalazimo kod prof. Dinića i onoga što se ovdje daje — neslaganje je posljedica čitanja nekih imena. Naravno, ovo neslaganje imamo samo u onim slučajevima za koje prof. Dinić daje i izvorne likove. Tako, npr., kod Dinića, u Registru, imamo: Dobrosav Dolgas (s.v.); u tekstu, na str. 73, bilješka 20, čitamo: Dobroslaui Dolgas; ili kod Dinića, Registar, imamo: Miroslav Brajković; u tekstu, pak, imamo: Mirossauo Braychouich (str. 60). Uz to: u tekstu se, ponekad, javi i dva različita lika za isto ime, up.: „Za 1339. godinu mogoriš primaju *Radum Radibratić*, Martin Desenović, *Mihoje Družić* . . . Tri godine kasnije Nikolići su priveli dvojicu od gore pomenutih, *Radina Radobratića* i *Mihoja Družičića*. . .” (str. 90). Pitanje je ko je tu pogriješio: pisar ili prepisivač? Naravno, odgovor na to pitanje sada je teško dati. Tek je činjenica da se ista lica različito pišu: *Radum—Radin*, *Družić—Družičić*. Nije isključeno da u ovom spisku ima još takvih primjera, a koje mi nismo mogli uočiti, ali mi građi pristupamo kao takvoj, uzimamo je u obliku koji nam se nudi. Područje sa koga su naša imena, i vrijeme iz koga potiču, odgovaraju temi rada.

Aleksa Paštrović, Dračevica, XV, 63

Andrija, knez humski, „sin kneza Miroslava, a sinovac Nemanjin” XIII, 4

Andrijaš Medve(je)dović (!), Trebinje, 24

Badanj Popadić, Konavli, XV, 74

Baldovin Čihorić, Popovo, XV, 72

Balin Starčić, Glavska—Trebinje, XIV, 25

Beljak Sanković, ?, XIV, 83

Bijele Martinić, Popovo, XIV, 90

Biloslav Nenković, Dubrave—Stolac, XIV, 96

Bjelan Rajković, Trebinje, XV, 67

Bjelica Kobiljačić, Zagora—Trebinje, XIV, 56

Bjeloslav Tributinić, Popovo, XIV, 42

Bogavac Balinović—Starčić, Glavska, XV, 27

Bogavac Milšić—Starčić, Glavska, XIV, 25

Bogavac Mladošević—Starčić, Glavska, XV, 27

Bogavac Brlić, Rapti, Šćenica (?), XIV, 39

Bogdan Berušić, Vrm, XIV, 3

Bogdan Kovačić, Zagorje, XIV, 54

Bogdan Krasomirić, Začula, XIV, 44

Bogdan Radolović, Lug, XV, 77

Bogdan Vojtanović, Dračevica, XV, 52

Bogeta Miokusović, Trebinje, XV, 20

Bogiša Nikolić, Hum, XIV (?), 4

Bogoje Bjelošević, ?, XIV, 83

Bogoslav Kobiljačić, Uskoplje (?), XV, 73

Božidar Novaković, Trebinje, XV, 80

Božičko Brlić, Rapti, Šćenica (?), XV, 15

Bokčin, pop iz Trebinja, XV, 84

Bokčin Stanislavić, Trebinje, XV, 95

Boroje „čovjek Vukosava Dobrašić—novića”, Vrsinje, XV, 77

- Borisav Bojković, Čepelica—Bileća
 (?), XV, 84
 Brajilo Tezalović, Dabar (?), XV,
 50
 Brajan Dabiživović, Vrsinje, XV,
 77
 Brajan Miošić, Glavska—Trebinje,
 XIV, 26
 Brajko Branivojević, ?, XIV, 93
 Brajko Mioković, ?, XV, 84
 Brajko Pribišić, Glavska—Trebinje,
 XV, 28
 Branil Brlić, Rapti, Šćenica (?),
 XIV, 39
 Branislav Kalimanić, Konavli (?),
 XIV, 59
 Branko Budisaljić, Nevesinje, XIV,
 80
 Branko Baldovinović, Ljubinja,
 XV, 78
 Branko Miošić, Glavska—Trebinje,
 XV, 27
 Branko Dobrovojević, Vrsinje, XV,
 53
 Branko Primilović, Trebimlja, XIV,
 83
 Branoje Brlić, Rapti, Šćenica (?),
 XIV, 39
 Bratko Mioković, Trebinje, XV, 80
 Budislav Češković, Glavska—Trebi-
 nje, XIV, 25
 Bukor Kranković (Bucor Crancho-
 ugh), Vrsinje, XV, 77
 Butko Vlatković, ?, XV, 84
- Dabiživ Bogetić, Trebinje, XV, 81
 Dabiživ Miljević, Zagorje, XV, 54
 Dabiživ Preljubović, Talež—Trebi-
 nje, XV, 46
 Dančuo Mrđić, Trebinje, XV, 19
 Devezije, „gospodar Konavala i
 Žrnovnice”, XIII, 2
 Desislav, „vlastelin iz Trebinja”,
 ?, 80
 Divac Stanković, Trebinje, XV, 19
 Dmitar Utoličić, Ljubočevo (?),
 XIV, 87
 Dobrašin Milušić—Podvisočanin, ?,
 XV, 61
 Dobrašić Slavogostić, Uskoplje (?),
 XV, 85
 Dobreč Krasomirić, Začula, XIV,
 44
 Dobrije Poznanović, Trebinje, XV,
 48
 Dobrovaj Branojević, Vrsinje, XV,
 77
 Dobrovaj „sin Dabiživa Preljubo-
 vića”, Talež—Trebinje, XV, 46
 Dobrovaj Milkusović, Trebinje, XV,
 19
 Dobrovaj Ratković, Cernica—Gac-
 ko, XV, 79
 Dobroslav Dolgas, Konavli, XIV,
 73 (kod Dinića: Dobrosav, u iz-
 vorniku, koji navodi Dinić, ima-
 mo: Dobroslav Dolgas, str. 73,
 bilješka 20, ispod teksta).
 Dobrosav Medvedović, Orahov Do,
 XV, 24
 Dobroslav „sin Milše Starčića” (u
 izvorniku: „Dobroslav filio dic-
 ti Milše . . .” str. 25), XIV, 25
 Dobroslav Grdobić „de Crusseueç”,
 XIV, 83
 Dobruško Kudelinović, Trebinje,
 XV, 19
 Dragiša Jamometa, Žapska, XV, 60
 Dragić Jamometić, Žapska, XV, 61
 Dragoslav Ohmuć, Slano, XIV, 54
- Čvėtko Bogunović, Popovo, XIV,
 42
 Cohan Krasomirić, Začula, XIV,
 44
- Čeprnja Predojević, Bileća, XV,
 78
 Čičoje Popović, Konavli, XV, 29
 Čortan Ostojić, Glavska—Trebinje,
 XV, 28

- Dalko Dabiživović, Mokrine, XV, 76
 Durađ „brat Pribila Miokusovića” Trebinje, XV, 20
 Durađ Čemerović, Osobljava—Pe-lješac, XV, 68
 Đurica Dobrovojević, ?, XV, 85
- Gleja Veselković (Gleya Veselchou-ich), Rijeka Dubrov., XV, 84
 Godimir „Regutov čovek”, ?, XIV, 83
 Gojak Grubićević, Konavli, XV, 74
 Gojak Dobrosalčić „in Oboci in Bo-raći”, XIV, 83
 Gojko Sladanović, Mokrine, XV, 76
 Gojsav Ivanočević, Trebinje, XV, 80
 Gradoje Tributinić (Terbutinić), Popovo, XIV, 42
 Grgur Vukosalić-Nikolić, ?, XV, 8
 Grgur Milatović, Hum, XIV, 31
 Grgur Semković, Duvno, XV, 33
 Grgur Šimrak, Zažablje, XV, 37
 Grubač Srijelčić, Konavli, XV, 73
 Grubač Cepich, Trebinje (?), XIV, 19
 Grubeša sin „Rasteki de Belmus”, XIV, 82
 Grubiša Miladinović, Konavli, XV, 74
 Grupša „vlastelin iz Popova” XIV, 71
 Grupko Popović, Popovo, XV, 30
- Hvaloje Radinović, Slano (?), XIV, 54
 Halap ?, Nevesinje, XIV, 40
 Hlap Valetić, Hum, XIV, 5 (kod Dinića je: Hlape Valetić)
 Hlapac Bubanjčić (Clapeč Bubag-nich), ?, XIV, 83
 Hlapac Jamometić, Žapska, XV, 61
 Hlapac Pribišić, Popovo, XV, 72
 Hranko Jirojević, Vrsinje, XV, 76
- Hrvatinić Mrđenović, Gacko (?), XV, 64
 Hrvatinić Pićević, Dabar, XIV, 35
 Hrelja Dražojević (Creglia Pauli Drasoeuich), XV, 51
- Ivan Vardić, ?, XV, 55
 Ivan Grubićević, Konavli, XV, 74
 Ivan Nimičić, Livno (?), XV, 43
 Ivan Čihorić, Popovo, XV, 72
 Ivaniš Vlatković, Ston (?), XV, 12
 Ivaniš Miljanović, Trebinje (?), XV, 85
 Ivaniš Pavlović, Trebinje, XV, 66
 Ivaniš Pauličić, Ljubomor, XV, 78
 Ivaniš Pićević, Dabar, XV, 36
 Ivanko Probištitović, ?, XV, 87
 Ivko Semković, Duvno, XV, 33
 Ilija Hvalisalić, Cernica—Gacko, XV, 54
- Junko Kudelinović, Trebinje, XIV, 21
 Junko Mrđić, Trebinje, XV, 18
 Juraj Vojsalić, Hum, XV, 41
 Jurek Prijanović, župan, Ston, ?, 90
 Jurko Radinović, Ravno, XV, 84
- Kovač Kvačić (Couaz Quaoicich), Samobor, XV, 57
 Krajislav Toljenović, Popovo, XIV, 90
 Krajko „vlastelin iz Konavala” XIV, 73
 Krasoje Ivanović, Drijeva (?), XV, 15
 Krasoje Milanović, Čičevo, XV, 85
 Krasoje Popović, Popovo, XV, 96
 Krasomir Purčić, Nevesinje, XIV, 40
 Krteša ?, Vrm, XIII, 3
 Kudeljinić Nenadić, Trebinje, XV, 80

- Lazar Purčić, Nevesinje, XIV, 40
- Ljeh Buhorić, Vragodol—Nevesinje, XIV, 79
- Ljubenko Ljubišić, Trebinje, XV, 21
- Ljubenko Medvedović, Trebinje, XV, 24
- Ljubiša Bogdančić, Trebinje (?), XIV, 17
- Ljuboje Dobretković, Biograd—Nevesinje, XIV, 80
- Marko Grgurević „Grgurov sin”, Hum, XV, 31
- Marko Nenadić, Trebinje, XV, 80
- Maroje Gojaković, Dubrave, ?, 96
- Maroje Grgojević, Prapat, ?, 97
- Martin Desenović, Popovo, XIV, 90
- Matija Đorđević, Slano (?), XV, 12
- Medved Bogdančić, Ston, XV, 21
- Medvjed (Meduiedum) Ljubibratić, Trebinje, XV, 21
- Medulin, župan u Popovu, ?, 72
- Merkoje Stjepković (Merchoe Stiepcouich) „de Borča”, XIV, 83
- Miladin Obrenović, Grude, XIV, 73
- Milat, tepčija, Hum, XIV, 31
- Milat Miošić, Konavli, XV, 74
- Milaš Grdmotić, Trebinje, XV, 80
- Milatko Vojhnić (Voychnich), Trebinje, XV, 80
- Milkus Kudelinović, Trebinje, XIV, 19
- Milić Starčić, Glavska—Trebinje, XV, 27
- Miliša Nikolić, ?, XIV, 7
- Milovan Čerbolić (Cherbolich), Trebimlja (?), XIV, 83
- Milorad Bogišić, Srešnje, XIV (?), 97
- Miloš Dobrenović, Trebinje, XV, 80
- Miloš Pićević (Milosii Pieychieulich), Dabar, XIV, 35
- Miloš Chesco, Ljubinja (?), XIV, 78
- Milota Masić (Masiich), Konavli, XV, 26
- Milša Starčić, Glavska—Trebinje, XIV, 26
- Milša Upornica, Nevesinje, XIV, 80
- Milten Draživojević, Žapska, XV, 60
- Milij Srđević (Miglum Sergioeulich) — „dicti Cudigliini”, Trebinje, XV, 80
- Mirko Grubićević, Konavli, XV, 74
- Mirosav Brajković, Žapska, XV, 60 (Dinić ima Miroslav, up. Mirossauo)
- Miroslav Dabiživović, Trebinje, XV, 84
- Mišljen Zemljić, Trebinje, XV, 66
- Mihailo Vučinić, ?, XV, 64
- Mihailo Višević, humski knez
- Mihalj Branović, Gacko, XV, 79 (up. Micaglam Braucouich)
- Mihač Sladanović, ?, XIV, 83
- Mihec Gregorić, Popovo, XIV, 90
- Mihoje Družić, Popovo, XIV, 90 (!)
- Mihoje Družićić, Popovo, XIV, 90 (!)
- Mihoč Stanihnić, Zaton, ?, 97
- Mladen (Mladien) Balinović, Glavska—Trebinje, XV, 27
- Mladen Starčić, Glavska—Trebinje, XV, 27
- Mladoš Starčić, Glavska—Trebinje, XV, 27
- Mladoš Balinović (Balienouich), Glavska—Trebinje, XV, 27
- Mojan „filius Moysse de Choden de Chelmo”, XIV, 71
- Mrđa Kudelinović, Trebinje, XIV, 18
- Mrđen Ratković, Konavli, XV, 26
- Mrkočel Kobiljačić, Zagora, XIV, 56

- Mužbrat „sin kneza Slavomira”,
Gacko, XIV, 79
- Nadihna Arborić, Zaton, XIV, 70
Nenad Kopačić, Gacko, XV, 57
Nenko Krajsalić, Žabica—Ljubinje,
XV, 78
Nerat, vlastelin, XIV, 82
Nikola Bogdanović „calogerus de
Canali”, XIV, 95
Nikola Pavlović, Trebinje, XV, 66
Nikola Ratković-Milovčić, Prožura
(?), ?, 97
Nikola Tutormić, Dračevica, XV,
76
Nikola Utoličić, ?, XIV, 87
Nikola Paštrović, Dračevica, XV, 62
Ninoslav Vladimirić, Uskoplje—
Dubrovnik, XIII (?), 69
Novak Grgurić, Orahov Do—Tre-
binje, ?, 96
Novak Pecija, ?, XIV, 87
Novak Slavogostić, Uskoplje, XV,
85
- Obrad Vojtanović, Dračevica, XV,
52
Obrad Krajković, Uskoplje, XV,
85
Obrad Purčić, Nevesinje, XIV, 40
Ostoja Dabiživović, Talež—Trebi-
nje, XV, 46
Ostoja Ilojević, Konavli, XV, 74
Ostoja Kamenarović, Konavli (?),
XV, 65
Ostoja Paštrović, Dračevica, XV, 63
Ostoja Pićević, Dabar, XV, 35
Ostoja Hvaocić, Gacko, XV, 57
Ozriša Dobrečević-Krasomirić, Za-
čula, XIV, 44
- Pavao Vardić „iz Drine”, XV, 55
Pavao Dražojević, ?, XV, 51
Pavko Butković, Trebinje, XV, 84
- Pavko Dabiživović, Talež—Trebi-
nje, XV, 46
Pavko Komlinović, Drijeva, XV, 41
Pavle Nimičić, Livno, XV, 43
Paoko (Pavko, up. Paucho) Dobru-
šković, Trebinje, XV, 18
Paokun Zemljić, Trebinje, XV, 66
Paulica (Pavlica ?) Dubravčić, Lju-
bomir, XV, 78
Petar Pavlović, župan, Popovo, XV,
15
Petar Pribilović, Nevesinje, XV, 80
Petar Toljenović, Hum, XIII, 5
Petar Jamomet, Žapska, XV, 61
Petko Brajković, Glavska—Trebi-
nje, XV, 28
Petko Primilović, Uskoplje, XV, 91
Poznanj Vladimirović, Uskoplje,
XIV, 69
Poznanj Mirošević, Konavli, XIV,
72
Poznanj Purčić (kod Dinića imamo:
Poznan Purčić, up.: „Posnani de
Purchia, Poznanum de Purcha,
ali: Obrat Purchich frates”), Ne-
vesinje, XIV, 40
Pokrajac Dvorski, Duvno (?), XV,
34
Pokrajac Semković, Duvno, XV, 34
Prvoslav Radojević, Trebinje, XIII,
3
Preljub, vlastelin iz Trebinja, XV,
46
Pribat Dragančić, Trebinje, XV, 49
Pribat Popović, Trebinje, XV, 29
Pribac (i Godimir) „homines de
Regut”, ?, XIV, 83
Pribac Bogdanović, ?, XIV, 82
Pribac Mrdenović, Trnovica, XV, 64
Pribelja Vraničić, Lug, XV, 78
Pribil „sin đakona Bogoja”, Mor-
gani (?), 96
Pribil Dabiživović, Trebinje, XV,
84
Pribil Đurđević (Pribio Jurgeuich),
Trebinje, XV, 84

- Pribijeg Pićević, Dabar, XV, 35
 Pribiva Pripčić, Nevesinje, XIV, 80
 Pribislav Grupšić, Trebinje, XIII, 3
 Pribislav Kočić, Cernica—Trebinje, XV, 83
 Priboje Dražojević, Zaton, XIV, 79
 Priboje Dražimirić, Uskoplje (?), XII—XIII, 69
 Prijam „vlastelin sa Pelješca”, XIII—XIV, 90
 Prijezda „vlastelin iz Popova”, XIV, 71
 Pripko Nikolić (Pripze Nicholich), Ravno, XV, 84
 Pripko Ohmućević, Slano, XIV, 54
 Pripčin Branković, ?, XV, 45
 Prodaša Hlapović, Uskoplje, XIV, 70
 Puljko Bolkačević, Dračevica, XIV, 75
- Radalj Masagić, Uskoplje (?), XV, 85
 Radat Komlenović, Brotnjo (?), XV, 41
 Radač Preljubović (tako u tekstu, str. 46, u Registru Radac, u izvorniku, međutim, imamo Radač = Radač), Talež—Trebinje, XV, 46
 Radac Radulović (isti način transliteracije i transkripcije), 84
 Raden Grizilac, ?, XV, 58
 Radelja Bosoeuich, Trebinje, XV, 80
 Radenča „de Tribigna”, XIV, 80
 Radivoj Butković, Uskoplje, XV, 85
 Radibrat Kojavić (Coiauih), ?, XV, 84
 Radivoj Vukčić, Vukca Pićovića sin, Dabar, XV, 36
 Radivoj Dobrečević-Krasomirić, Začula, XIV, 44
 Radivoj Srdanović, Trebinje, XV, 80
 Radin Radobratić, Popovo, XIV, 90 (!)
- Radijen Bukorić (Buchorichi), Nevesinje, XIV, 79
 Radisav Berković, ?, XV, 85
 Radič Banović, Konavli, XV, 50
 Radič Čičojević, Popovo, XV, 30
 Radič Vukoslalić, Trebinje, XV, 48
 Radič Pićević, Dabar, XV, 35
 Radiša Popović, Trebinje, XV, 30
 Radovan Vardić „iz Drine”, XV, 55
 Radovan Mrdenović, Trnovica, XV, 64
 Radovac Bogolavić, Nevesinje, XIV, 80
 Radovac Pribilović (u tekstu Radovan Pribilović), Nevesinje, XV, 97
 Radoje Glavić, Poljica, XIV, 49
 Radoje Grgurović Šimraković, Zažablje, XV, 38
 Radoje Radosalić, Začula, XV, 45
 Radonja Jamometić, Žapska, XV, 61
 Radonja Kobiljačić, Uskoplje, XV, 91
 Radonja Pripčić, Gacko, XV, 65
 Radosav Voitanović, Dračevica, XV, 52
 Radosav, župan trebinjski, XIV, 37
 Radosav Pribilović, Nevesinje, XV, 80
 Radoslav Banović, ?, XV, 94
 Radoslav Preljubović, Talež—Trebinje, XV, 46
 Radoslav Tributinić, Popovo, XIV, 42
 Radoš Dobrković (u tekstu: Radox Dobrocouich), ?, XIV, 82
 Radoš Dobroslavić, Trebinje, XIV, 80
 Radota Radojević, Zaton, XV, 97
 Radohna Dobrićević, ?, XV, 85
 Radohna Utišenović, Gacko (?), XV, 57
 Radun Radobratić, Popovo, XIV, 90 (!)
 Rajko Bogdančić, Trebinje, XV, 21

- Rajko Medvedović (Meduedouich = Medvjedović), Trebinje, XV, 24
- Rajko Milatković, Vrsinje, XIV, 95
- Raško Klapčić, Grahovo (Graccuo), XV, 84
- Raško Radoslavić Jamomet, Žapska, XIV, 60
- Ratko Vukosalić, Glavska—Trebinje, XV, 28
- Ratko Badnjević, Konavli, XV, 74
- Ratko Hrvatinić, ?, XV, 85
- Relja Ohmućević (= Relja Krilatica), Slano, 54
- Rogušin Milošević, Vrsinje, XV, 77
- Rohan Mrđić, Trebinje, XIV, 18
- Sanko Miltenović, Gacko, XIV, 64
- Sanko Milatović, Slano, XIV, 31
- Sanko Vojtanović, Dračevica, XV, 52
- Sančin Sanković, Berač, XIV, 83
- Slavomir „knez iz Gacka”, XIV, 79
- Sladoje Semković, Duvno, XV, 33
- Smoljan „trebinjski pop”, XV, 30
- Smoljan, vlastelin iz Nevesinja, XIV, 79
- Srdan Grdavić, ?, XIV, 82
- Stan Preljubović, Trebinje, XIV, 70
- Stanislav Milgostić, Dračevica, XIV, 75
- Stanislav Cicin, Gacko, XIII (?), 93
- Stanihna Kobiljačić, Zagora—trebinjska, XV, 56
- Stipan Semković, Duvno, XIV, 33
- Stjepan Pribilić, Nevesinje, XIV, 78
- Stjepan Radojević, Hum, XV, 12
- Stjepan Šimraković, Stolac, XV, 37
- Stjepan Mrđenović, Nevesinje, XIV, 79
- Stejsav Radosalić (homo Stoissau Couio Radosalich), XV, 85
- Strezoje Miošić, Glavska—Trebinje, XV, 27
- Strezoje Novaković, Uskoplje (?), XV, 84
- Strezoje „vlastelin iz Trebinja”, XIV, 80
- Sumina Kudelinović, Trebinje, XIV, 17
- Tasovac, čvjek kneza Grgura Nikolića, Zažablje, XV, 15
- Tvrden „pcp iz Konavala”, XIV, 95
- Tvrdislav „vlastelin iz Popova”, XIV, 71
- Tvrdoje „vlastelin iz Stonskog rata”, XV (?), 90
- Tvrtko Borovinić, Dabar, XV, 37
- Tvrtko Dobrijević, Trebinje, XV, 48
- Tvrtko Semković, Duvno, XIV, 33
- Tvrtko „knez iz Huma”, XV, 71
- Toloje Radostić, Popovo, XIV, 90
- Toljen „sin kneza Miroslava”, Hum, XIII, 5
- Toma Čemerović, Nevesinje, XV, 35
- Tomaš Dobrašinović, Vrsinje, XV, 77
- Tomaš Nikolić, Zažablje, XV, 46
- Uglješa Gojaković, Popovo, XV, 84
- Ugrin Radinović, Fatnica—Gacko, XIV, 78
- Ugrin Rogaćić, Konavli, XIV, 73
- Uzin Dragančić, Trebinje, XV, 49
- Ulrih Semković, Duvno, XV, 34
- Utješen Buhorić, Vragodol—Nevesinje, XIV, 79
- Utješen Ohmuć, Slano, XIV, 54
- Utješen Radunović, Popovo, XIV, 90
- Vatoyl Cranchouigh (Vratoje Krianković), Lug, XV, 77

- Viganj Debrilević, Popovo, XV, 72
 Vidak Dobrosalić, Glavska—Trebinje, XV, 26
 Vitomir Dobrušković, Trebinje, XV, 18
 Vitomir (Stana) Preljubović, Trebinje, XIV, 70
 Vitomir Vladisalić, Trebinje, XV, 95
 Vladimir Vukosalić, Popovo, XV, 84
 Vladimir de Petreç, Uskoplje, XIV, 69
 Vladislav Vlađević, Ljubinje, XIV, 78
 Vladislav Šimraković, Stolac, XV, 38
 Vladislav Kosača, Blagaj (?), XV, 51
 Vladoje ?, Dračevica, XV, 76
 Vlatko Dubravčić, Ljubomir, XV, 78
 Vlatko Komlenović, Drijeva, XV, 41
 Vlatko Cvetković (Zuetchouich), ?, XV, 84
 Vlatko Milutović, ?, XV, 84
 Vojislav „vlastelin iz Vrma”, XIV, 79
 Vojislav Vitojević, Konavli, XV, 59
 Vojislav Kobiljačić, Začula, XV, 56
 Vratislav Martić, Hum, XIII, 93
 Vuk, „knez Dračevice”, XV, 76
 Vuk Bestudić, Nevesinje, XIV, 79
 Vuk Dragišić, Trebinje, XV, 94
 Vuk Nimičić, Livno, XV, 43
 Vukac Vardić, ?, XV, 55
 Vukac Vojtanović, Dračevica, XV, 52
 Vukac Miošić, Glavska, XV, 27
 Vukac Vuković, Grepci, XV, 85
 Vukašin Vardić, ?, XV, 55
 Vukašin Vignjević, Popovo (?), XV, 85
 Vukašin Obradović, Konavli, XV, 93
 Vukašin Semković, Duvno, XV, 34
 Vukić Kalimanić, Konavli, XV, 59
 Vukić Nimičić, Livno, XV, 43
 Vukmir Miljenović, Popovo, XV, 72
 Vukmir Semković, Duvno, XIV, 33
 Vukoja Okrugli, Popovo, XV, 84
 Vukosav Dobrašinović, Zupci (?), XV, 77
 Vukosav Dragančić, Trebinje, XV, 49
 Vukosav Novaković, Popovo, XV, 72
 Vukosav „vlastelin iz Huma” (up. „Pribeç filius Radosclaii homo Volcosclaii de Chelmo”, XIV, 71
 Vukosav Jamomet, Žapska, XIV, 60
 Vukosav, „sin Božićka Brlića”, Rapti, XIV, 39
 Vukosav, „sin Stanihne Kobiljačića”, Zagora, XV, 56
 Vukota, „brat Vidaka Drakula”, Konavli, XV, 74
 Vukša „brat Raška Klapčića”, Grahovo, XV, 84
 Vukša Ilojević, Konavli, XV, 74
 Vukša Marinjić, Trebinje (?), XIV, 82
 Vukša Radosalić, Trebinje, XV, 97
 Vukša Samković, Konavli, XV, 74
 Vučićna Banović, Trebinje, XV, 94
 Vučićna Bratiljević, Konavli (?), XV, 93
 Vučićna Obradović, Konavli, XV, 50
 Vučićna Hvalković, Trebinje, XV, 83
 Zohan Krasomirić, Trebinje, XV, 74
 Žarko Dražojević, ?, XV, 50

VII

Ženska lična imena u našim izvorima nisu česta. To je i shvatljivo. U Veginim ispisima, kao što je već rečeno, daje se građa o različitim prestupima, o različitim suđenjima. Žene, sasvim razumljivo, u takvim poslovima ne učestvuju. Ni danas. Otuda u Veginim ispisima malo ženskih imena. Razumljivo je, opet, što je nešto više tih imena na stećcima, pa i u Dinićevom radu. Na stećcima se, naime, uz muža javlja i njegova supruga. Taj običaj je sačuvan do danas. Dinić, pak, prati život cijele porodice. Otuda i tu više ženskih imena nego u materijalu koji nam je ponudio prof. M. Vego.

Evo i tih imena:

a) iz Dubrovačkog arhiva:

Cvijeta Pribojeva, Ljubinje (?), XV, 294	Marija Krešević, Tjentište, XV, 284
Dobrića Dobričićević, Trebinje „de uilla uocata Podgluie“, XV, 290	Milica „pokojnog Radisava“, Trebinje, XV, 299
Jelica Burani/Buzani, Drijeva (?), XV, 287	Milica „žena Stjepana Šimrakovića“, Opuzen, XV, 301
Jeluša Stanisalić, Turmenti, XV, 300	Radna Bogunović, Gacko, XV, 285
Marija Nikole Klopatić, Petrovo Selo, XV, 302	Radosava Radojević, Klobuk, XV, 302
	Vukna Bogmilović, Osojnik, XV, 303

b) sa stećaka:

Ana, žena kneza Obrada, Podgradinje—Stolac, XV—XVI, II/35	Jela, kći kneza Obrada, Podgradinje—Stolac, XV—XVI, II/35
Dena ?, Velika Gareva—Gacko, XV—XVI, III/35	Katalčina, žena župana Nikole, Vranjevo Selo—Čapljina, XIV, I/45
Divna Petrović, Kočerina—Mostar, XV, I/15	Ljuba Vuksanovica, Trijebanj—Stolac, XV—XVI, II/7
Gojisava Baošić, Biskup—Konjic, XIV, III/45	Ljubica Vlatkovića, Boljuni—Stolac, XV, II/29
Gruba, kraljica, Kočerina—Mostar, XV, I/13	Marica Ubiećin (?), Doljani—Čapljina, XVI, I/43
Jerina Vukčević, Boljuni—Stolac, XV, II/29	Medana Branković (?), G. Hrasno—Čapljina, XV, II/35
Jerina Ivkovića, Boljuni—Stolac, XV—XVI, II/25	Pavica, žena Krsmira, Humac—Ljubuški, X—XI, I/31

- Polihronija ?, Veličani—Trebinje, XIV, II/49
- Rada, žena Rajičeva, Baljci—Bileća (?), III/23
- Radača Čihović, Veličani—Trebinje, XIV, II/49
- Radosava Vukčić, Opličići—Stolac, XV, I/53
- Ruda, županica, Gorica—Stolac, XV, II/11
- Stana Đurenovica, Boljuni—Stolac, XV, II/31
- Stana ?, Trnovica—Ulog, XV, III/47
- Veselica Perovica, Grdijevci—Stolac, XVI (?), II/17
- Vladislava ?, Humi—Lišani—Mostar, XIV—XV, I/37
- c) Od ženskih ličnih imena koja navodi Dinić ukazujem na sljedeća:
- Anka, banica, žena Sandalja Hranica, XV, 62
- Vladislava, „kći Braila Tezalovića”, Dabar, 36
- Vladna, „žena Božićka Brlica”, Šćenica, XV, 39 (u tekstu stoji „de Stiniza”. Taj toponim se javlja i u drugim tekstovima).
- Vukava, „žena Dobruškova”, Trebinje, XV, 18
- Vukosava, „kći kneza Andreje”, Hum, XIII, 5
- Dragoslava, „kći Devezija”, Konavli, ?, 2
- Živka, robinja, Žapska (?), XV, 61
- Jelača, „kći Braila Tezalovića”, Dabar, 36
- Jelena, „žena Pavla Vardića”, Konavli, XV, 55
- Jerina, „žena Vukića Kalimanića”, Ston, XV, 59
- Mara, „sestra Jerine Kalimanić”, ?, XV, 59
- Milica, „kći Tvrtka Borovinića”, Predolje, XV, 36
- Ninoslava, „žena Poznana Purčića”, Nevesinje, XIV, 40
- Stana, „udova Miliše Nikolića”, XV, 11
- Stanislava, „majka Vukosava, Petra i Miliše Nikolića”, 7
- Stojsava, „udova Radiča Kopijevića”, XV, 94

VIII

Iznesena građa nudi raznolike zaključke. Ja ću ovdje ukazati samo na neke od mogućih takvih zaključaka, ostavljajući ostale za kasnije.

1. Najveći broj navedenih ličnih imena, i iz sva tri naša izvora, nosi pečat narodnih imena. Kalendarska imena tu još nisu bila obična. Značajno je da ova konstatacija vrijedi za oba dijela Hercegovine za period o kome je riječ.

2. Posebno su interesantni tvorbeni procesi na koje upućuju navedena imena. Poznato je kako je T. Maretić objašnjavao ovakve onomastičke tipove (up. T. Maretić: *O narodnim imenima i prezimenima u Hrvata i Srba*, Rad JAZiU, knj. 81, Zagreb 1886, str. 81—146 i knj. 82, Zagreb 1886, str.

69—154). Zna se da smo u novije vrijeme o ovim problemima dobili nekoliko izvrsnih studija, pa i cijelih monografija. Ako se i naša građa razmotri u svjetlosti tih radova, sa posebnim uvažavanjem rezultata do kojih je došao prof. Radosav Bošković, neće izostati rezultati koji će, ako ništa, upotpuniti naša dosadašnja saznanja iz ove naučne oblasti.

3. U ovoj problematici posebnu pažnju može privući nastajanje prezimena. Kod Maretića o tome čitamo: „Iz našega se odgovora (tj. na pitanje: šta su naša prezimena, A.P.) vidi, da su naša prezimena pravo uzevši sva nomina patronymica”, tj. Markovići su samo oni čiji je otac Marko i sl. (str. 84). Maretić tu konstatuje da se taj običaj, da se prezime dobija prema očevom imenu, sačuvao u Srbiji „sve do početka ovoga vijeka”, tj. do početka 19. vijeka, a da se u tome vijeku i tu otvorio put „evropskim običajima i institucijama” kada su se prezimena prestala mijenjati od koljena na koljeno. Da je tako bilo i u nekim drugim našim oblastima Maretić se poziva na Vuka (Rječnik, s.v. prezime), i produžuje: „U ostalim zemljama naroda našega: u Hrvatskoj, Slavoniji, Dalmaciji, Crnoj Gori, Hercegovini vlada od pamtivijeka evropski običaj, da se prezimena ne mijenjaju od sina na sina” i dodaje da to „nema drugog značenja, nego da je u rečenim zemljama mnogo prije nestalo pravoga narodnoga običaja nego u Srbiji, koja je staromu obučaju dulje ostala vjerna” (isto, 84).

Naš marerijal, međutim, potvrđuje takav običaj i u Hercegovini sve do 16. vijeka, up.: pred dubrovačkim sudom tuženi su: Ljubisav Radinović, sin mu Radosav Ljubisalić (!), rečeni Kotruić iz Pridvorice kod Stobora, u blizini Trebinja (Vego, *Ispisi*, 293) ili, kada su u maju 1411. došla u Dubrovnik dva vlastelina, Pribio Jurgević i *Vukašin Vladimirić*, i nagodili se zbog ubistva Vukašinovog oca *Vladimira Vidosalića* (Dinić, op. cit. 95) kao i: Radosav Vukčić, sin Vukca Pićevića (Vego, *Zbornik*, II, 41). Sasvim razumljivo dosta takvih podataka nudi i Dinićeva rasprava o humsko-trebinjskoj vlasteli. Tu nalazimo: Milatovi sinovi Grgur i Sanko su Milatovići: Gregorius et Senchus fratres Millatouich . . . (str. 31); tako i: Grgurov sin, Marko Grgurević (str. 31), a tu je i: Pavao Marković „možda . . . sin vojvode Marka Grgurevića” (str. 32). Za sinove Branka Krasomirića, iz Začula, konstatuje se da se javljaju i kao Krasomirići i kao Brankovići (str. 44); od Mrđena su Mrđonovići, ali prema njegovom sinu (?) Pripcu imamo Pripčice u XV vijeku u Gacku (str. 64), od Mihajla Brankovića imamo Radosava Mihajlevića (str. 79). Sve ovo govori da je i u Hercegovini bio živ običaj, sve do dolaska Turaka, da se sinovi nazivaju prema ocu. Ovaj običaj je slabio što je više jačala administracija i centralizovana vlast.

4. Veći broj navedenih imena danas se više ne javlja u savremenoj hercegovačkoj antroponimiji. Tamo više, recimo, nema ličnih imena tipa: Bilša, Bjeljak, Bogašin, Braja, Brailo, Bratul, Bubac, Dabiživ, Dobrun, Đero, Gojak, Lelet, Lilat, Medoš, Mihoč, Milat, Oretko, Pribil, Pripac, Radac, Radihna, Stajak, Utješan, Vrag i sl.

Istina, njihove tragove još nalazimo u prezimenima ili, pak, u toponomastici.

5. Kada se razmatraju fonetski problemi koje nudi naš materijal, uvijek se moraju imati na umu pisari i njihov udio u tome. To vrijedi kako za pisare iz Dubrovnika tako i za one koji su urezivali imena na nadgrobne spomenike. A kada se ti uticaji odstrane, dolazi se do zaključka da je do XVI vijeka na hercegovačkom području došlo do stabilizacije glasovnog sistema. Fonema h, sasvim razumljivo, još se čuva u sistemu. Refleksi ě su ijekavski; up. Vladioe Zuietchouic (Dinić, str. 13, nap. 46). Tu imamo i: Mladien Stanichnich (*isto*), pa i: fratres Sriedanouich (*isto*), odnosno: Meduied Bogdancich (*isto*, str. 21), ali up. i: supra homines Meduith Bogdancich (*isto*, str. 23, nap. 35). Da ova zona nudi različite reflekse ě, to je od ranije poznato. Naravno, misli se na pisanu riječ. Uzroci ovoj pojavi prije će biti među pisarima nego u narodnim govorima ove zone, i ovoga vremena. Naime, teško je i pretpostaviti da je Trebinje ikada bilo ikavsko. A, kao što je poznato, ovaj naš toponim počesto se javlja upravo u ikavskom liku u spisima Dubrovačkog arhiva, up.: „Gliubisse de Tribigna” (str. 21), „Radiuoy Radusich de Tribigna” (str. 24). Naravno, ni ovaj ikavizam, kao ni mnogi drugi sa ovoga područja, nije imao, ni tada, stvarne oslonce u narodnom govoru toga dijela Hercegovine. Čini mi se da i pisanje ličnog imena Medvĕd upućuje na različite pisare. Naime, u pismu od 22. 3. 1412. imamo: Meduied Bogdancich; u pismu od 17. 5. 1422, opet: Meduiedum Glubibratic (Dinić, *op. cit.* 21, i napomena 35), a u pismu od 20. 1. 1434 čitamo: Meduith Bogdancich (*isto*, str. 23, napomena 55). Ne samo da su u pitanju različiti refleksi staroga vokala ě, nego je i različita vrijednost finalnog ploziva Meduied : Meduith. A zna se da zapadnohercegovačka zona, sa njem i centralnohercegovačka, poznaje, od ranije, pojavu desonorizacije finalnih suglasnika, prvenstveno ploziva. Iz tih izvora mogli bi biti i naši ikavizmi.

I u Veginim ispisima nalazimo potvrda za ikavske reflekse ě. To čak i za Tjentište i Sutjesku (isp.: apud Tintište, in Sutischa, de Tintište (*Ispisi*, str. 295), iako tu i: de Trebigne (*isto*, 294, 302).

6. Poseban problem u ovoj oblasti nauke o jeziku predstavlja odnos „vlaške” i „slovenske” onomastike. Od ranije se zna da je na ovim prostorima bilo podosta Vlaha, a, po riječima K. Jirečeka: „Srednjevekovni Srbi zvali su... i potomke podunavskih Rimljana svagda Vlasima, koji behu najviše pastiri”. Ličnih imena vlašskog porijekla nalazimo, sve prema Jirečeku, „u dalmatinskim spomenicima od IX veka (Negulus, Draculus, Dedullus itd.)” i dalje: „U Trebinju i u Konavlima zvala se, u XIV—XV veku, jedna vlasteoska porodica Arborići, Arbulići, a druga Drakuljevići”. Među imenima toga porijekla Jireček navodi i sljedeća: *Ursul, Drakul, Barbat, Bun, Fečor, Bukor*; a ima i imena čija je osnova slovenska „s dodanim rumunskim članom pri kraju, kao: *Vladul, Radul, Gradul, Črnul*” (K. Jireček — J. Radonić, *Istorija Srba*, II, 1952, str. 34—35). Na Vlahe u ovim krajevima ukazuju i naši izvori. Knez Grgur Vukosalić u jednoj povelji od 6. jula 1418. i posebno ukazuje na Vlahe, up.: „tko godi grede u Stonĕ ili Dubrovčaninĕ ili Vlahĕ ili Srĕblinĕ ili tko ini... da plaća carinu” (Lj. Stojanović, *Stare srpske povelje i pisma*, I/1, Beograd — Sr. Karlovci 1929, str. 541, v. i kod Dinića, *op. cit.* 9). Među imenima koje daje M. Vego u svojim Ispisima, kao vlaška,

navode se i ova: Vukašin Milatović, Radibrat, Dabiživ Ponković, Radovan Miobratović, Radoje Radosaljić, Radivoj Raducich, Juko Bogosaljić, Milut Bogosaljić, Stefan Bulojević, Stefan Dobrijević, Vlatko Milatović (*Ispisi*, str. 302; v. i na str. 292).

Mada M. Dinić, na prvoj stranici svoga rada o humsko-trebinjskoj vlasteli ističe da se neće baviti problematikom Vlaha (*op. cit.* 1), i u ovom radu se nailazi na Vlahe. Umjesto stare župe *Vrsinje*, rano se javio vlaški naziv *Zupci* (kod Trebinja). A iz te župe navode se i ova imena: *Hranko Jirojević, Vukac Milatović, Rogušin Milošević, Dobrouoy Branoyeuič, Vukša Pribilović, Vukosav Dobrašnović, Boroje, Vatoyl, Bucor Cranchouigh, Tomaš Dobrašnović, Branko Dobrojević* . . . (isto, str. 76—77). Na Vlahe ukazuje i Vego (*Ispisi*, str. 286, 292 i sl.).

Kada ova imena uporedimo sa *Rečnikom ličnih imena kod Srba*, od M. Grković, lako ćemo se uvjeriti da najveći broj ovih imena potvrđuje i pomenuti Rečnik. To znači da su skoro sva ta imena, u to vrijeme, bila i srpska.

7. U spisku naših imena, iz sva tri izvora, često se jedno ime ponavlja, ali je, zato, prezime drugačije. Pošto se u prezimenima iz toga perioda još uvijek nazire i očevo ime, smatrao sam da je korisno ukazati i na taj momenat.

Beograd

A. Peco

Резюме

Асим Пецо

ИЗ ГЕРЦЕГОВИНСКОЙ ОНОМАСТИКИ ДОТУРЕЦКОГО ПЕРИОДА

Исследуя антропонимию Герцеговины дотурецкого периода, автор приходит к выводу, что подавляющая часть антропонимов славянского происхождения. Этот вывод подтверждают три различных источника: выписки М. Веги из Дубровнического архива; надписи на могильных памятниках, сохранившихся в Герцеговине; исследование М. Дигича, посвященное хумско-требиньскому дворянству.